

Люди та зорі

Радій Радутний

Вони зустрілися, вони просто не могли не зустрітись. Це сталося на вокзалі. Як завжди, юрмилась черга, стояв гамір й одурілі від спеки та шуму люди настирливо проштовхувались до каси.

Він — хлопець років за двадцять, високий, м'язистий, — стояв ближче до заскленого віконечка. Вона — непримітна з першого погляду білява дівчина, гарненька, струнка, трохи молодша — на двоє людей далі.

Їх познайомила муха — звичайна муха-зеленуха, що їх безліч роїлось на вокзалі тим спекотливим червневим днем.

Ось така звичайнісінька муха сіла на рукав хлопця. Він недбало здмухнув її. Комаха перелетіла на дівчину. Але й там на неї чекав такий самий прийом. Тоді вона повернулась. Хлопець знову дмухнув й кивнув на дівчину — лети, мовляв, туди. Муха послухалась. Дівчина віддячила тим самим.

І посміхнулась, звабливо опустивши очі.

— Нам, здається, їхати одним потягом? — почула вона, вибравшись, нарешті, з черги.

Здається, так, — кивнула вона, ховаючи пом'ятого квітка до сумочки.

— Тоді чому б нам не познайомитись? — з посмішкою запитав хлопець. Я Юрій. А...

— А я — Ілена! — теж посміхнулась дівчина. — А ви теж до кінця?

— Ні, кілометрів на триста ближче. Але хіба я схожий на якусь поважну персону — дипломата або заміністра?

— Ні, не дуже. А що? — трохи здивувалась дівчина.

— Тоді чому ми на "Ви"?

— Ну... А й справді!

І обоє засміялись. Справді — ні вік, ні легкий одяг, ні чудовий настрій аж ніяк не сприяли й найменшій офіційності.

Вже через п'ять хвилин вони вже мали цілком достатню інформацію один про одного — як для перших хвилин знайомства, а ще через півгодини їхали на диво безлюдним тролейбусом на околицю міста, бо Ілені чомусь здалося, що поблизу не може бути не те що річки, а хоча б якогось ставка.

Вони зайшли в гуртожиток інституту, Юрій перекинувся кількома словами з Сергієм, колишнім однокурсником, Ілена швиденько одягла купальника, потім їхали маленьким, неймовірно стрибучим автобусом, і їх кидало, а Юрій обережно притимував дівчину за талію, отримуючи сторожко-кокетливі погляди у відповідь.

Він привів Ілену під міст, де невелика річка розливалась на пару кілометрів, воду була прозорою, теплою й лагідною, а вітер ледь ворухив нагріте сонцем повітря.

Людей було мало, води — багато, дівчина жартома пробувала топити Юрія, той слухняно йшов вниз, аж вона лякалась, а потім знизу хапав Ілену за ніжки, обережно

тяг до себе й виштовхував нагору, ледь-тільки та встигала злякатись, потім легко тримав її на поверхні, вислуховував жартівливі докори й знову робив те саме.

— Ой, моя косметика!.. Ой, все потекло! Буду тепер негарною, й ти перший дивитися не захочеш! Чи захочеш?

Дівчина досить скоро втомилась й трималась за плечі Юрія, спочатку одною рукою, потім обома, обійнявши його за шию, він невтомно відкидав назад воду, під гладенькою шкірою ворушились потужні, наче гідроциліндри м'язи, Ілена захоплено гладила їх невеличкими ніжними долонями й все міцніше притискала до спини Юрія.

Непомітно, як течія, спливав час, все менше й менше хотілося вилазити з річкової прохолоди на сухе, гаряче й повне хмар пилуки повітря, й все дужче й дужче відчувалось дивне напруження, аж поки темні непроникні хмари не вкрили зненацька небо й не бризнули великими, холодними, важкими краплинами з громом та блискавками на додачу.

Ілена перша вискочила з води, Юрій, підхопивши одяг, теж заскочив під міст, вони одягались, спираючись один на одного, — звичайно, опора з дівчини була суто символічна, а дощ все йшов і йшов, і вже скоро з мосту полилась змита водяними цівками грязюка, а жінка, на яку потрапив такий струмінь, з вереском вискочила під дощ й за секунду повернулася, викручуючи поділ плаття.

— Пішли?

Так і залишилось невідомим, хто запропонував це пиршим, але, оскільки заперечень не було, то через хвилину Юрій з Іленою вже йшли, перестрибуючи свіжі калюжі, по вузеньким тротуарам, а дощова вода стікала з мокрого наскрізь одягу й втхлюпувалась з черевиків хлопця.

Дівчина йшла босою, перед особливо великими калюжами Юрій легко підкидав її на руки й "забував" відпустити, коли калюжа лишалась позаду, а Ілена, щасливо посміхаючись, навіть не намагалась пручатися, а тільки воркувала, приплющуючи очі:

— Ой, постав, тобі ж, мабуть важко!..

Вони повернулись до гуртожитку, Сергій довго посміявшись з вигляду "парочки мокрих курок", залишив ім кімнату й десь пішов, дівчина трохи змерзла й куталась в свою благоденську кофтину, а дощ все лив та лив, перетворюючи світ за вікном на безформну сіру порожнечу.

— Брр, холодно! — із сміхом сказала Ілена.

— Бо мокро! — відгукнувся Юрій. — Знімай одяг, застудишся.

Трохи повагавшись, дівчина скинула блузку й штанці, залишившись у самому купальнику. Юрій теж роздягся, натягнув поперек кімнати якийсь мотузок, розвішав на ньому й стільцях мокрий одяг й увімкнув телевізор.

Стільці виявились зайнятими, він впав на ліжко. Ілена тремтіла, роздивляючись, де б його присісти.

— Йди до мене, — мовив Юрій. — Тут тепліше.

Дівчина лягла поруч, поклавши голову на його плече.

На екрані комісар Каттані чинив круту розправу над верхівкою мафії, з-за вікна

долинав монотонний шурхіт дощу, дівчина скоро зігрілась, але тремтіти не перестала, лише дроз її став дещо іншим, дихання — частим й трохи уривчастим, а пальці нервово стукали по руці Юрію.

Бравий комісар тим часом перестріляв всіх своїх ворогів, телевизор сам собою притишив звук й тепер стиха бубонів щось про зовнішню політику.

— Ти здається, казав що колись пробував писати фантастичні оповідання? — неголосно сказала дівчина. — То, може, трохи розкажеш?

— Ти теж любиш фантастику? — посміхнувся Юрій. — Ну добре. Хоча...

Він замислився, потім зітхнув.

— Бачиш, Ілено, мені здається, що ті мої витвори тобі не сподобаються.

— Чому ж?

— В кожному з них — брутальність, жорстокість, аварії й катастрофи, вбивства й війни, потоки крові і лайки, болю та смерті. А ти — ти... Ти така ніжна, жива й життєрадісна. Ти — повна протилежність всьому цьому.

— То навіщо ж ти таке пишеш? Чому б тобі не спробувати написати щось зовсім протилежне?

Юрій знову зітхнув.

— Пробував, — сказав він по паузі. — Не виходить. Я просто не можу собі уявити, що в_с_е_ц_е може добре скінчитись.

Ілена здригнулась.

— І все ж, розкажи!..

Юрій знову помовчав, міцніше обняв дівчину й тихо почав:

— Через багато-багато років після того, як ядерний вихор розвіяв по стратосфері своїх творців, як в пекельному полум'ї згоріла більша частина біосфери, а поверзня планети вкрилась склянисто-зеленими, на диво круглими вирвами, після того, як цивілізація людей зазнала найбільшого за всю свою історію краху, через кілька століть після найбільшої катастрофи — життя на Землі все ще існувало...

Ровер м'яко гойднувся й зупинився за кілька кроків від протоки. Густа світло-жовта трава вкривала берег і годі було розрізнити, де починається вода. Лише далі, на глибині приблизно в півметра, з-під суцільного рослинного килима проглядали темно сірі мінливі віконця, а ще далі втикалися цупкі стовпчики очерету. Вітерець ледь колихав їх, шурхіт то завмирав, то посилювався.

Власне, назви були умовними. Трава була більш схожа на товстий шар цупкої вовни, очерет — на металеву дротину з широким, але часто-часто подірявленим листям. Й лише вода здавалась звичайною.

— Хотів би я знати, якому цу дурневі вистачило тями поставити тут ретранслятор!

Чоловік, що пробурчав ці слова, легко вистрибнув з машини й зробив кілька кроків по траві. Під ногами захлюпало.

— Я поставив, — спокійно промовив другий, порпаючись у транспортному відсіці. Перший закашлявся.

— Нічого, нічого! — засмівся другий. — Я б ще й не так сказав. Але, розумієш, в

чому штука...

Він дістав з під сидіння два автомати, один кинув товаришеві, другий пристебнув собі на правцю.

— ...Так от, штука в тому, що два тижні ця протока була півметра завглибшки й можна було проїхати, не змочивши колес. Знаття б, що тут такі справи, вилетіли б на катері, та й усе.

— А автомати навіщо? — перший покрутив зброю в руках й теж пристебнув.

— Можуть бути стрибунці, — так само спокійно відповів товариш.

Його співбесідник аж здригнувся.

— Звідки ти знаєш?

— Місцина підходяща.

— А десантники?

— А що десантники? Всіх же вони не перестріляють. Та ти не турбуйся, — засміявся він, помітивши передяк товариша. — Якщо щось і залишилось, то невелике, впораємось.

Під ногами захлюпало. Очерет розступився, відриваючи невелике плесо з чорною нерухомою водою. Десантник присів й обережно поводив рукою над плесом.

— Що там? — запитав другий.

— Трохи радіоактивна. Але в межах пристойності.

Він витяг з машини невеликий кубічний блок, пристебнув до портупеї комбінезону й рушив вперед. Метрів за десять трава скінчилась, й вода підступила аж до грудей.

— Ось він, бачиш, — старший тицьнув дулом автомата в бік протилежного ьберега, де виблискувала в червоних променях сонця нвелика вежка з параболічною антеною. — Пішли швидше!

Товариш, весь час оглядаючись, рушив слідом. Вода дійшла до горла, кілька разів довелося пливти. Нарешті дно почало підніматись, довелось знову ломитись через очерет, далі захрустіла під ногами трава й обидва вийшли на берег — такий же низький й зарослий.

Старший підійшов до вежки, зняв захисну кришку, просунув принесений блок кудись досередини й поставив кришку на місце.

— Тепер ти зможеш розмовляти з кораблем хоч з кабіни, — він зітхнув й поплескав руками. — Оце й вся робота. Сподіваюсь, для мене остання.

Молодший теж зітхнув й відвів погляд кудись вбік.

— Відлітаєш?

— Як тільки на літаку місту знайдеться. Набридло все тут смертельно. Не життя, а суцільна боротьба за виживання. Нам ще ладно — боремось в основному з начальством, а от як першопрохідці витримують... Слава Богу, через якийсь тиждень я вже буду на орбіті.

Вони посиділи трохи, з присвистом вдихаючи сире, насичене дивними пахощами, повітря. Потім встали й рушили назад.

— А ти стрибунців бачив? — зненацька запитав молодший.

— Бачив, — знехотя процідив другий. — Один раз. Нічого цікавого. Краще стикатися з ними на тренажері.

— Розкажи!

— Та кажу ж, нічого цікавого, — похмуро буркнув той. — Я тоді був таким, як ти зараз, йшли вчотирьох, шукали місце для маяка. Зайшли в очерет. Води було мало — по коліна. Коли десь у хащі почувся шум, тріск й зверху впало щось таке... ну, приблизно з ровер завбільшки, але темне й кругле. Впало просто на Алекса — він йшов попереду. Й крикнути не встиг! Ну, поки я стояв, рота роззявивши, Нік та Роджер порізали його з автоматів. Не насмерть, правда — втік.

— А... Алекс?

— Що Алекс... Хто ж вціліє, коли на голову падає п'ять тонн м'язів та хітину. З'істи його, звичайно, не встиг, але... Тихо!

Він зненацька зупинився й трохи присів. Зліва в очереті щось ледь чутно шелеснуло. Потім тріснуло й зашипіло. Чоловік метнувся вбік. Велике темно-брунате тіло ляснуло об воду поруч. Тріск пострілів злився з вилясками води. Людей відкинуло й залило, поки молодший відкашлювався, старший вже стояв з автоматом напоготові поруч. Стрибунець зник.

— Ти його вбив?

— Чорта з два! — роздратовано відгукнувся стрілець. — Дусь причаївся, сволота!

Вітер тихо шелестів очеретом, невеличкі хвильки пробігали по чорній поверхні води. Продзижчала якась комаха. Чоловік нервово обводив поглядом очеретяні хащі.

— Здається там, — тихо прошепотів його товариш.

Очерет затріщав зовсім не там, куди він вказував. Десантник блискавично розвернувся й примружив очі. Струмінь полум'я, чи, радше, розпеченого до плазми повітря, зніс хащі, підняв хмару пари, зачепивши воду, й розширився над особливо густими заростями. Глухий, сповнений муки й болю рев почувся звідти. Вогнений клубок викотився на берег, мало не підім'яв під себе людей, метнувся в один бік, в другий і завмер. Засмерділо горілим м'ясом.

Зв'язківець втомлено потер лоба й вимучено посміхнувся.

— Неймовірно! — захоплено прошепотів його товариш. — Оце він такий, пірокінез? Чоловік буркнув щось ствердне.

— Але не можна ним зловживати, — додав він по паузі й поморщився від наростаючого головного болю. — Все, пішли додому.

Він впевнено розсунув руками очереє. Другий зв'язківець, весь час оглядаючись, рушив слідом.

— Десантник?

— Та який з мене десантник? — безтурботно засміявся Юр Хелл. Зв'язківець.

— Угу, — буркнув сивий сухорлявий дідок. — Всі ви тут — зв'язківці, транспортники, енергетики. А дома — десантник, розвідник! За ящерами ганявся, стрибунців голими руками давив, на стоніжок взагалі уваги не звертав...

Юрій делікатно промовчав.

Та вас за сотню кроків можна відрізнити! — розпалився дідок. — Ви ж наче пружини, скручені, торкни рукою — й відлетиш! Ви ж небепеки чекаєте на кожному кроці, кожний об'єкт оцінюєте спочатку з точки зору його безпечності, а вже потім все інше! Без автомату або лазеру поруч з ліжком заснути не можете!..

"Що це з ним?" — здивовано подумав Хелл.

— А тут ще й пірокінез! Я б того розумника, що вигадав вам ті операції робити, самого спалив! а тобі часто палити доводилось? зненацька спокійнішим голосом запитав психолог.

"Чого це він так раптом полагіднішав? Еге, ось в чому справа! Це ж тест! Якщо зараз зірвусь, почну вихвалитись, або ж, навпаки, скажу, що зовсім не стріляв — пертись мені на операцію, а значить ще з місяць після прильоту нудитись десь в лабораторії..."

— Та доводилось кілька разів, не дуже приємна штука.

— Голова не боліла? — Хелл аж занепокоївся під уважним поглядом психолога.

"Оце тобі й дідок! Здається, гіпноз пробує. Але дзуськи!"

— Боліла трохи.

"Відповідай спокійно. Хе-хе, хлопці, не на того напали!"

— Ну ладно, давай-но ще тести покрутимо, — психолог кивнув в бік крісла з великим шоломом на спинці. — Здається, все в тебе нормально.

Так воно й виявилось. Вже після виконання всіх формальностей Юрій зайшов до начальника відділу реабілітації. Той сидів у глибокому кріслі перед комп'ютером й щось уважно читав на дисплеї. З того, як поспішно він вимкнув дисплей, Хелл зрозумів, що то була його особиста справа.

— Ти не хочеш залишитись? — зненацька, без підготовки запитав начальник.

— Анітрохи! — засміяс Хелл. — Досить. Я своє відвоював.

— Хіба це війна!.. — зітхнув начальник. — Це так, прогулянка...

Хелл скривився, але змовчав.

— ...але мені здається, що ти повернешся.

— Це ж чому?

— Бачиш... Ти згадай, що сказав психолог — "кожен десантник"...

— Я не десантник!

— Майже десантник. Зв'язківці, між іншим мають трупів більше, ніж десантники. Так от, цитую далі. Десантник — це могутнє тіло, чудова реакція, постійна готовність до бійки, до доротьби — все одно з чим чи з ким, — здатність стріляти з всього, що хоч віддаленно нагадує зброю й вбивати всим, що може вбивати, включаючи власні руки. Десантник — це зразок істоти, максимально пристосованої для боротьби за виживання. Десантник звик до неї, він просто не уявляє, що можна жити без постійного усвідомлення небезпеки.

Але це добре, це просто-таки чудово на неосвоєній планеті, а не дома.

А на Землі багато людей уявлення не мають ні про яку небезпеку, не відчують погляду на потилиці, спокійно заходять в ліс чи в воду, всього-навсього перевіривши її

на радіоактивність. І не тримають автомат наготові. Й ножа не носять за халявою...

Хелл почервонів.

— Ти ж знаєш, мабуть, що було кілька випадків, що десантники... ну, як би це сказати...

— Знаю. Але ж я пройшов тести!

— Що тести... Ось, дивись! — він натис якусь кнопку.

Щось чорне й волохате безгучно впало на стіл поруч з Юрієм. Той зреагував миттю — злетів у повітря, крутнувся й вдарив незнайому істоту черевиком. Нога прорізала повітря. Наступний удар зніс би голову начальнику, але захисне поле м'яко відштовхнуло Хелла.

— Заспокойся! — начальник вимкнув поле, істота зникла. — Бачиш? Ось тобі й тести.

— Що це? — цілком спокійно запитав Юрій.

— Ще один тест. Оцей волохатик — всього лишень голограма. Нормальна людина відсахнулась би, придивилась, або що. А в тебе типова реакція десантника — спочатку знищити невідоме, а вже потім розбиратись. "Волохатика" ти вдарив раніше, ніж він до кінгця спроектувався, а оскільки з цього нічого не вийшло — ти цілком інстинктивно спробував знищити причину появи небезпеки — тобто мене. Добре, що не вдався до пірокінезу.

— А якби вдався?

— Тебе звідси не випустили.

— Он як!

— Саме так! — в голосі начальника забринів метал. — Сам колись через це пройшов. Ти розумієш, що буде на Землі, якщо такі-от ходячі вогнемеди будуть плюватись полум'ям з кожного приводу! Там і так неспокійно.

— Звичайно, звичайно. Але ж я пройшов тести.

Начальник зітхнув.

— А, по-моєму, ти повернешся. Я сам колись не вірив. Потім все-таки повернувся, потрапив на Весту...

— Куди?!

— На Весту. Чув про таку планетку?

Хелл трохи розгублено кивнув.

— То, пробачте, це... це у вас звідти? — він кивнув на обрубки ніг, що ховалися у гніздах великого крісла начальника.

— Звідти... — неохоче пробурчав той. — Ну, добре, досить про це. Щастя тобі!

Хелл машинально попрощався й, хоча все йшло нормально, до самого приземлення перебував під враженням тієї розмови. І навіть вражаюча картина відокремлення човника від орбітального комплексу та проходу атмосфери не змогли його розвіяти.

З похмурим виглядом вийшов він з ангару космопорту й лише помітивши захоплені погляди кількох підлітків, трохи посміхнувся — все-таки, що не кажи, а десантник є десантник. Хоч і зв'язківець.

Але відчуття було трохи дивним. Три роки, мало не з самого початку контракту, Юрій мріяв про перший свій крок після повернення на рідну планету. Ця мить снилася йому безліч разів, ввижалася в мареві отруйних випарів чужих боліт та смертоносних хащ. А тепер...

— Таке враження, наче літав кудись на екскурсію! — пробурчав він сам до себе. Й плюнув.

Його не зустрічали. Родинні зв'язки значно ослабли в наскрізь технократизованому суспільстві, й рідких відеосеансів було цілком досить для підтримання теплих стосунків. Друзі — хто за минулі роки розлетілись по всій планеті, а дехто й далі, хто був весь час зайнятий, та й, чесно кажучи, менш за все Хелл хотів зіткнутися зараз з постарілим знайомим. Перехожі теж майже не звертали уваги на десантника в парадній формі, що трохи розгублено зупинився на перехресті.

Невисокі, однакового розміру й форми куштіяглися вздовж пластикового тротуару. Машинально Хелл тримався подалі від них.

— Ви — Юрій Хелл? — хтось нерішуче торкнув його за плече. Хелл здригнувся й повільно — "Це Земля, а не невідома планета, не смикайся!" розвернувся.

Й зустрівся з несміливим поглядом блакитних очей.

— А я — Селена Руткевич! — заявила дівчина.

"Гм... Що за дівча?" — подумав Юрій. Саме так — не дівчина, не жінка — дівча. Невисока, світловолоса, одягнена в прості сіренькі штанці та смугасто-білу блузку — одним словом нічим не примітна істота. Та було в її погляді щось таке, що викликало в Хелла дивне відчуття якогось неспокою.

— Дуже приємно, — машинально відповів він. Й трохи розгубився, не знаючи, що сказати далі.

Дівчина теж помітно збентежилась.

— Ой, вічно я не з того починаю! — ніяково посміхнулась вона, одночасно намагаючи щось в невеликій сумочці. — Я... Тобто мене... Ну, коротше, ось!..

Селена простягла десантнику в кілька разів складений аркушик. Посміхнувшись, Хелл взяв записку, розгорнув й здивовано підняв брови писав його давній приятель Серж, колишній однокурсник.

"Привіт, Юр! — починалась записка. Випадково взяв, що ти прилітаєш. Й зразу подумав, що податись тобі зараз нема куди. Так що слідує прямо за цією особою, що передала листа й потрапиш до мене. Зразу кажу — не пошкодуєш. Одне з найкращих місць на Землі — заповідник — буде в твоєму розпорядженні. Отже, рушай!

Серж."

Він склав записку й знову поглянув на дівчину.

— Прошу за мною, — посміхнулась вона. — Тут недалеко.

Відмовляти було незручно, та й — Серж мав рацію — податись було нікуди, тож Хелл махнув на все рукою й рушив за Селеною. Вони зайшли за ріг й опинились на стоянці.

— Прошу, — дівчина зупинилась біля невеликого катеру на повітряній подушці. —

Оце наш транспорт. Трхи незвичний, так? Але в лісі на колесах не дуже не покатаєшся.

— То ви прямо там і живете? — здивувався Хелл. — Справді, на таке лише Серж і здатен — затягти таку гарну дівчину в глухий ліс.

— І зовсім він не затягнув! — засміялась Селена. — Сама напросилась. І не такий там уже й глухий ліс. Серж там головний еколог, працює вже три роки, а я — помічник, зовсім недавно. Але ліс мені більш подобається, ніж оце...

Дівчина повела рукою навкруг.

Катер мчав по широкій бетонній смузі, що тяглась від одного краю обрію до іншого. Позаду танули в сірій імлі вежі космопорту, трохи правіше темною горою здіймалась шапка смогу над великим містом. З боків — теж до самісінького обрію — тяглась одноманітна зеленувато-сіра рівнина. Гарячий вітер підхоплював цілі пласти пилу й лише велике лобове скло не давала йому запорошити очі. Розлючений прозорою перепорою вітер завивав над всіма гострими краями машини, залітав зверху в кабінку й, не втримавшись там, попадав до кілець вентиляторів, щоб через мить вилетіти з них з протилежного боку. Ось він дмухнув занадто сильно й висмикнув заголку з волосся Селени. Довге волосся, вирвавшись на волю, розвіялось й досить сильно хлеснуло рія по очах.

— Ой! — Селена, ніяково посмізаючись, вивела катер на край дороги й м'яко посадила на обочину. — Одну хвилинку.

Вправними рухами дівчина скрутила волосся в тугий вузол, але перестаралась й не змогла защепнути заголку.

— Давайте, допоможу! — Хелл обережно вставив заголку у формі метелика в зачіску, клацнув замком. — От і все.

— Дякую! — посміхнулась Селена. — З цим волоссям завжди стільки мороки. Особливо за кермом.

— То, може, поміняємось місцями? — запропонував Юрій. — В нас там були схожі машини, трохи потужніші, звичайно, так що керувати я вмію.

— Прошу — знову посміхнулась дівчина. Посміхалась вона часто й гарно.

Хелл з задоволенням спробував керування катером — легка машина слухалась рулів навіть кращі за важкі десантні панцирники. Він вправно вивів катер на дорогу й одразу ж дав майже повний газ. Бетонна дорога за кілька секунд перетворилась в розпливчасту сіру смугу.

— Ой! — захоплено вигукнула Селена. — Я ніколи не їздила з такою швидкістю!

Юрій посміхнувся й посунув сектор газу ще трохи вперед. Вітер розлючено заревів, розбиваючись об скло, рідкі зустрічні машини пролітали, наче іскри.

— До речі! — вигукнув Хелл, перекикуючи рев повітряного потоку. — Ми не пенсіонери й не дипломати! Пропоную більше не "викати"! А то в мене враження, наче я стара й вельми поважна людина!

— Та ні! — засміялась Селена. — Й зовсім ти не старий!

"Гонитва за вітром" тривала з півгодини. Пейзаж помітно змінився, повітря стало трохи прохолоднішим, а пил вже не крутився вихорами над бетоном, а лише зрідка

хмарками злітав вгору. Десь далеко збоку зблиснула вода.

— Нам праворуч! — гукнула дівчина.

Катер заклад крутий віраж, зіскочивши з бетонки й, мало не зачепивши днищем великий камінь, полинув над сухим степом. Селена аж зблідла.

— Я мала на увазі — там, далі, праворуч, легкий спуск й ґрунтова дорога! — пояснила вона.

— А... — простяг Хелл, закладаючи ще глибший віраж. Машина проскочила над чималою канавою, вилетіла на ледь втоптану на землі колію й знову набрала швидкість. Дівчина судорожно ковтнула слину.

— Слухай, тобі не можна довіряти катер!

— Щось не так? — збентежився Хелл.

— Я боялась, що нас доведеться збирати по частинах!

— Он воно що! — Юрій засміявся, але швидкість зменшив. — Не думав, що така брава помічниця еколога цілого заповіднику та боїться їздити на катері!

Тепер засміялась дівчина.

Катер тим часом наблизився до лісу, що починався якось одразу, крутою стіною. Лише кілька поодиноких дерев, наче розвідники, вирости трохи попереду.

— Далі куди?

— Прямо, прямо. Он, бачиш, там, де гілки нависають над дорогою ліворуч.

Катер плавно підлетів до повороту, але перед гілками раптом ревував реверсом й зупинився. Дівчина нерозуміюче глянула на десантника.

— Тьху! І... — він, очевидно, хотів вилаятись, але вчасно схаменувся. — Прошу пробачення. За ті три роки я звик, що під деревами знаходитись небезпечно, от і зараз — рефлекс спрацював...

— А чому небезпечно? — не зрозуміла Селена.

— Та так... — Хелл помовчав. — Розумієш, т а м були симпатичні такі істоти, схожі на жучків. Жили вони на деревах й мали паскудну звичку стрибати згори на людей й прокусювати шкіру. А отрута діяла протягом кількох тижнів... Ну та досить. Це ж бо т а м, а не тут...

Він розвернув катер, повільно підлетів до дерев й обережно провів машину під гілками. Селена бачила, як пальці Хелла судомно стисли важелі, а на зблідлому обличчі виступили дрібні крапельки поту.

Катер вискочив на досить велику галявину, Юрій полегшено зітхнув. На протилежному краі стояв плямисто-зелений пластиковий будиночок. Якийсь чоловік вийшов на ганок й, прикриваючи очі долонею, розглядав прибулих.

Хелл легко вистрибнув з катеру й рушив назустріч.

— Привіт, Юр! — просто сказав Серж.

Вони сиділи за дерев'яним столом, що стояв просто серед дерев, Хелл, все ще позирав недовірко на гілки, але вже не сахався. Стояла тиша. Не повна, звичайно, — шурхотіло листя, співали пташки — та після гудіння космпопорту звичайний ліс здавався райським садом.

Вони стиха розмовляли. Власне, Селена майже весь час сиділа мовчки, лише запрошувала спробувати ту чи іншу страву. Погляд її був весь час спрямований на Юра, й, лише стикаючись з так само зацікавленим поглядом Хелла, дівчина шарілася й хутко відводила очі.

— То які в тебе плани, Юр? — запитав еколог, відкорковуючи химерної форми пляшку з брунатою рідиною.

— Та в принципі ніяких. Треба трохи оговтатись.

— Що, все змінилось? — посміхнувся Серж, розливаючи коньяк.

— Ой, мені трішечки! — засоромилась дівчина.

— Ти знаєш, не дуже й змінилось. Космопорт, наприклад, яким був таким і залишився. Хіба що кущі насадили... Чого це ви?

Вони засміялись разом, пирхнули одночасно — еколог та помічниця. Сер — голосно, Селена — потихеньку, прикриваючи обличчя долонею.

— Лено, поясни хлопцеві! — крізь сміх видувив Серж.

— То не кущі, — дівчина, все ще посміхаючись, вперше відкрито поглянула на десантника. — Тобто, кущі, але штучні.

— Як це... штучні?

— Ну, пластикові. Там же жодна жива рослина не витримає. От і натикали віників.

— Тьху! Недарма я від них подалі тримався! — з деякою відразою посміхнувся Хелл.

— Ну а тут хоч все справжнє?

Всі знов засмілись. Великий чорний кіт неквапно підійшов до Селени, стрибнув їй на коліна, згорнувся клубочком й завуркотів. Дівчина почухала його за вуха, кіт ліниво повернув голову до Хелла й примружив очі.

— Можна? — Юрій простяг руку, щоб погладити kota й випадково — ну звичайно ж, випадково! — доторкнувся до долоні дівчини. Та ледь помітно здригнулась, але руки не прийняла.

Котяча шерсть виявилась густою й пухнастою, пальці мало не заплутувались у ній.

Й щось було не так.

— Взагалі, дивно, — сказав Серж. — Така довга й густа шерсть, а зовсім не електризується.

Хелл насторожився. Щось незвичайне, якесь знайоме, але забуте відчуття вкололо долоню. Особливо сильним це враження було, коли він погладжував kota по хвосту.

"Ет, дурниці!" — подумав Юрій й прибрав руку.

— То все-таки, які в тебе плани? — наполягав тим часом Серж.

— Та кажу ж, ніяких! — трохи роздратовано відповів десантник. — Дай отямитись. Я на Землі чотирнадцять років не був, які тут можуть бути плани?!

— От і я про це!

— Тобто?

— Коротше кажучи, в місті тобі зараз робити нема чого, отож вибирай кімнату в тому будинку — там якраз три вільних, та якусь ще треба мені під лабораторію — й живи, скільки душа забажає. Оговтаєшся трохи. Вчитись, може, захочеш, чи щось

робити — Селенка все, що треба знайде, так?

Дівчина кивнула.

— Гм... Це ти серйозно? — підняв брови Хелл.

— Цілком. Й Лена, я гадаю, проти не буде, так?

Дівчина знов кивнула.

— То як, згода?

Хелл замислився.

— Ти ба, який! — вдавано обурився Серж. — Така пропозиція, а він ще й комизиться! Лено, дівчинко, ану збігай в хату, притягни якогось соку, чи що, бо в горлі пересохло...

Він, цокнувшись з Юром, вихилив ще чарку. Дівчина обережно переклала kota на пенюк, що замнівя стільця й швидко пішла до будинку. Хелл посміхнувся й прослідкував за нею очима.

— Давай-давай, погоджуйся! — Серж нахилився ближче. — Між іншим, як тобі дівчина? Подобається? Так от, вона півгодини до мене чіплялася, щоб я надряпав ту записку.

— А як вона взагалі дізналася про мене?

— Здається, я й розповів колись. Так що давай! — дещо двозначно посміхнувся Серж. — Не прогав свого щастя.

Дівчина повернулася з кількома повними пакетиками.

— Ось, прошу! А як Юр, погодився? — запитала вона, поглядаючи чомусь не на нього, а на еколога.

— Звичайно! — засміявся той.

— Звичайно, — посміхнувся й Хелл. — Хто ж від такого відмовиться?

Срібна іскра, народившись десь в глибинах небесної блакиті, промайнула над галявиною й зникла. Через кілька секунд долинув гуркіт, глухий удар стряс землю, заколихався коньяк в напівпорожній пляшці.

— Це що? — не зрозумів Юр.

— Служба безпеки, — неохоче пояснив Серж. — Не визнають ні законів, ні інструкцій. Злітають на орбітальних двигунах, над заповідником на гіперзвуці ходять... Тьху!

Кіт уважно поглянув на еколога, потім на зв'язківця, знову стрибнув на коліна до дівчини й замуркотів.

— Юр, розкажи що небудь про десанти, — зненацька попросила Селена.

— Та що там розказувати, — посміхнувся той. — Нічого цікавого. Сіли. Вийшли. А далі — за обставинами: або на нас одразу напали, або трохи пізніше. Вони — нас, а ми — їх, і так, поки не можна буде спокійно працювати або ж... гм... Оце й все.

— А правда, що вам гармату вживляють? — так само зненацька підключився до теми й Серж.

— Що-о-о?..

— Ну, я маю на увазі, дають здатність до пірокінезу.

— Угу. А що ти про гармату сказав?

— Ну, це ж ваш вираз — "гармату вживити".

— Не чув такого.

— А потім ту здатність забирають?

— Ні, така операція складна й небезпечна. Рідко кому доводиться її робити.

— А... палити часто доводилось?

— Себто пірокінезом? Траплялось. Останній раз — за кілька днів перед самим відльотом.

— А показати можеш?

Хелл поморщився.

— Чесно кажучи, після цього голова болить... — він вловив блиск розчарування в очах Селени. — ...але трохи можна.

— Звичайно, зовсім трішечки! — дівчина аж подалась вперед.

— Ну, то що ж вам підпалити? Он ті два дерева можна?

Екологи синхронно замахали руками — як вітряки.

— Ой, що ти, що ти, то забагато!

— Ну а той кущ? Або хоч оцей кущик?

— Ні, ні, звичайно! — Серж підняв з-під столу невелику галузку. — Ось це, наприклад.

Хелл зареготав. Еколог з дівчиною нерозуміюче дивились на нього.

— Це буде нецікаво, — нарешті, заспокоївся Юр. — Але ладно, дивіться.

Серж взяв паличку за самий кінець, відставив якомого далі від себе. Хелл посміхнувся.

— А що ти смієшся? — буркнув еколога. — Звичайно, боюсь. Хто ж тебе знає...

Він не договорив. На протилежному кінці палички щось зблиснуло. Невеликий язичок полум'я з'явився, кілька секунд потанцював на сирому дереві й зник — лише по цьому Серж здригнувся й судорожним рухом відкинув галузку.

— Хм... — сказав він по паузі.

Селена відвела погляд.

— Я ж казав, буде нецікаво, — пробурчав Хелл. — Гарно, коли це робиться в масштабах цієї галявини, або й більше...

— Там ви, мабуть, палили на всі боки?

— А ти, як еколога, не можеш собі такого уявити? — засміявся Юр. Ні, ні, заспокойся. Кажу ж, після пірокінетичних ударів голова болить. Його використовували, коли вже нікуди було дітись.

— А що, іншої зброї не було? — це спитала Селена.

— Чому ж, були лазери, автомати. Лазер ви, мабуть, бачили — така собі товста трубка з ручками, а автомат — досить зручна штука. Невеликий такий стволик, а під ним спіральний магазин. Цей магазин одягається на руку, в долоню — пістолетна ручка, й стріляй собі! Зручна штука. Там, знаєте, затвор невеличкий, з поперечним рухом, швидкість страшенна, й ствол виходить, досить довгий. Й кулі розривні.

Носорога завалити можна.

— А цілитись же як?

— А ніяк. Це зброя для захисту, не для полювання. Але, на жаль, й це не завжди допомагало.

— А чому ж ви скафандри не носили?

Юр пирхнув.

— Ми ж не розвідники. Нам доводилось працювати, а в скафандрі це досить важко. Ви ж знаєте різницю між розвідниками й власне десантом.

Селена хитнула головою, Серж — теж.

— Та ні, це ж все ваші тонкощі...

Ця фраза чомусь неприємно вразила Хелла. "Ми там воювали, промайнула думка. — А вони тут... "Це ваші тонкощі..." Але вголос нічого не сказав.

— Схема дій приблизно така. В систему залітає зонд, за ним корабель, зупиняється біля знайденої зондом планети, заправляється...

— На неосвоєній планеті? Чим же?

— Ну, водою, аміаком, газом яким-небудь... Все одно, чим. Хоч піском. Все це однаково легко переганяється в антиречовину й горить добре. Так от, зореліт зупиняється й скидає розвідників. Ті вилазять з літаків лише в скафандрах, тягають за собою захисних роботів й купу різної зброї й таке інше — нещасних випадків у них майже не буває. Вони перевіряють висновок зонда про можливість колонізації, виявляють родовища, роблять детальні карти... ну, коротше кажучи, розвідують. Потім корабель скидає десантний модуль й летить далі, а ми залишаємся й готуєм плангету до колонізації. Будуємо бази, переробляєм атмосферу, океан, нищимо вороже життя. От в нас до смерті ставлення трохи інакше, бо трапляється вона мало не кожен тиждень. Особливо напочатку. На таку підготовку йде від півроку до... ну, скажімо, є планета, відкрита півстоліття тому, й досі не колонізована. Так що самі бачите, без пірокінезу тут не проживеш. Й крім того, це не найпотужніша зброя. Хочте, видам невеликий секрет?

Еколог й помічниця сиділи, як зачаровані, Серж крутив в руках чарку, Селена розтулила гарненькі губки, й навіть кіт уважно дивився на оповідача.

— Ну, слухайте. На тому материк, куди я прилетів одразу після підготовки, почались трохи незрозумілі події. Почали гинути десантники. Досвідчені хлопці, сам чорт їм не брат — й знаходять мертвими, майже у всіх — порожній магазин й перекривлене від жаху обличчя. До того ж, часто все це на відкритому місці, серед трави й невеликих кущиків. Й земля кругом порита чергами.

А з життя на тому континенті — лише невеличкі такі пухнасті звірята. Нешкідливі такі, майже ручні. Вони, до речі, й нори-напівземлянки рили, й паличками користалися, як важелями — майже розумні істоти. І все. Й жодної тварі іншого виду. От і думай — хто ж вбивав?

Хелл замовк, налив собі коньяку й рвучко вихилив.

— Ну, й що ж далі? — не витримала Селена.

— А нічого. Думали-думали, а коли загинула й пошукова група розобтілись. Перевели модуль на таку орбіту, щоб він проходив над тим районом, скерували головну антену вниз — а модуль у нас старий був, ще з радіозв'язком, — вибили запобіжники й загнали в ящик...

— Який ящик?

— Ну... в комп'ютер тобто... загнали коротеньку таку программку... Коротше кажучи, район діаметром приблизно три тисячі кілометрів стерилізували повністю. Й черв'яка не залишилось. А екологам розповіли казочку про вибиті запобіжники й тимчасову втрату орієнтації антени...

— Й вони повірили? — обурилась Селена.

— Дівчино! — засміявся Юр. — Це ж н а ш і екологи! Вони просто зобов'язані були п о в і р и т и. Ну от, а коли я вибивав запобіжники, а захист там досить надійний, довелось зробити максимально просто всунути дротика поміж шинами, — то й заробив.

Він поклав ліву руку на стіл. Приблизно посередині між ліктем та долонею виднілась лінія — кордон поміж темною шкірою кисті й світлішою передпліччя.

— Якраз тут був рукав комбінезону. А тут, хоч я й просидів кулька годин за регенератором, шкіра все одно темніша.

Він знову помовчав.

— А знаєте, що в цій історії найсмішніше? Все виявилось дуже просто. В тих звірят почався період парування. Й "пісня кохання" — хе-хе! — в них майже вся лежала в інфразвуковому діапазоні. Це вже виявили після т о г о, в якійсь лабораторії. Тільки там парочка тих стрибунів й лишилась. Ну а інфразвук частотою сім герц вбиває миттю, ви ж знаєте?

Запала мовчанка. Еколог заходився наливати собі коньяк, дівчина просто відвела погляд.

Чорний кіт повернувся хвостом до Юра й осудливо нявкнув.

— О, неголосно сказав той. — Це мені сигнал. Я напився й почав патякати. А котяра розумний, аж занадто...

Він пригрозив тварині пальцем — кут презирливо примружив очі й відвернувся.

— Пішли, Селенко, покажеш мені кімнату, — попросив Хелл. — Щоб я випадково не забрав в Сержа майбутньої лабораторії.

Дівчина посміхнулась й встала з-за столика. Весело про щось перемовляючись, вони пішли до будинку.

Серж важко зітхнув й знову налив собі повну чарку. Кіт уважно дивився йому в очі.

— От так-то, котику! Змінився Юр, дуже змінився. Знищили напіврозумну расу й примудрилися відшукати в тому "найсмішніше". Розумію, прогресс, переможна експансія людства, але... — він рішуче вихилив коньяк й твердо закінчив:

— ...Гидко!

Кіт відвів погляд і махнув хвостом.

Хелл прокинувся рано, надворі лише почало світати. Якась гілка шелеснула за

вікном, м'язи відгикнулись на те миттєвою напругою, наче на небезпеку. Юр посміхнувся.

— Спокійно, спокійно, — пробурмотів він сам до себе. — Тут все нормально.

Він вийшов надвір, пересмикнув плечима — було досить прохолодно. Шелестіло листя, гострий слух десантника вловив короткі посвисти якоїсь пташки. Свіже повітря здавалось трохи розрідженим після густої, насиченої випарами та багатшої на кисень атмосфери чужої планети.

За кілька кроків від ґанку росло велике дерево з похилою гілкою. Оглянувшись — "чи ніхто не бачить?" — Хелл стрибнув просто з ґанку, вхопився руками за ту гілку, й легко закинув неї все тіло. Дерево зарипіло. Таким же швидким й вправним рухом Юр перескочив на друге дерево, гоїднувся й з шестиметрової висоти стрибнув на землю. Посміхнувся "бачили б хлопці, якими дурниціями займаюсь, хе-хе..." — й зайшов до будинку.

Й побачив Селену. Стоячи біля вікна, дівчина розглядала гілку, з якої стрибнув Хелл, й навіть не помітила, як він зайшов.

— Доброго ранку! — сказав Юр.

Селена ойкнула й різко обернулась.

— Д-доброго ранку, — затнувшись, відповіла вона. — Як це ти підкрався? Наче ж тільки-но надворі був!

— Так ось так, — посміхнувся Юр. — А ти завжди так рано встаєш?

— Ой, рідко! — смішно зморщила носик дівчина. — Люблю поспати. А сьогодні щось рано прокинулась. А Серж, мабуть, до обіду спатиме.

Справді, з-за дверей долинуло голосне "хррррррр...".

Хелл посміхнувся й прочинив двері до своє? кімнати.

Й вилаявся, вдарившись лобом об одвірок.

Селена почервоніла.

— Прошу пробачення, — ніяково промимрив винуватець того. — Здається, вчора проходив нормально...

Юр зачинив двері й лише потім замислився над тим цікавим фактом. А коли зачепив обома плечима одразу двері душової кабінки — відчув деяку тривогу.

— Серж, тобі катер сьогодні дуже потрібен? — запитав він під час сніданку.

— Та начебто ні. А що?

— Хочу зганяти в місто.

Серж закашлявся. Хелл потилицею відчув стривожений погляд дівчини.

— Тобі тут не сподобалось? — запитав еколог.

— Та ні, що ти. Тут чудово. Так, деякі справи з'явилися. Я повернусь через пару годин.

— А що за справи? Чи не додому зібрався?

— Та й додому теж. А що?

Серж відвів погляд.

— Не треба туди їхати. Один чорт не пустять.

— Як це? — мало не підскочив Хелл. — Хто ж це не пустить?

— СБ, — коротко кинув еколог.

— Служба Безпеки, — пояснила дівчина. — Там тепер заборонена зона. Там же був інститут поруч, пам'ятаєш? В ньому проводили дослід з полем, ну й догарлись, вискочило щось таке, що вже років п'ятнадцятих не можуть назад загнати.

— Щось на зразок захисного поля?

— Приблизно так. Але точно ніхто не знає.

— А... люди?

— Не знаю. Ніхто не знає. Але ж твоїх родичів там, здається, не було?

— Не було, — похмуро підтвердив Хелл. — Вони померли двадцять вісім років тому, коли я був ще на планеті. Але хотілось побачити дім...

Він помовчав.

— Але я все-таки злітаю. Треба ще до лікаря зайти.

— Так оце тобі й лікар! — еколог кивнув на дівчину. Та зашарілась.

— Хм... — Хелл здивовано підняв брови.

— Що, не схожа? — посміхнулась Селена. — Бачиш, помічник еколога фах універсальний, — й біолог, й лікар, й технік, й... — вона затнулась й лише по паузі сказала:

— ...й ще багато чого, то й що ж вас турбує, шановний пацієнте?

— Та бачте, пані лікарю, — прийняв гру Хелл. — Росту. Й ширшаю.

— Ти серйозно?

Серж жартома викотив очі на лоба. Але Селена спохмурніла й рвучко встала з-за столу.

— Ану, ходім до лабораторії!

Зайшовши до невеличкої кімнати, Хелл аж присвиснув від здивування. Приміщення виявилось геть заставлене різноманітною апаратурою. Деякі прилади були навіть складнішими за те, що він бачив на модулях.

Селена тим часом щось ввімкнула й сіла за пульт невеликого комп'ютеру.

— Роздягнись до пояса й ставай до дзеркальної стіни! — голос дівчини став зненацька владним і вимогливим.

Хелл неквапно зняв сорочку, не без задоволення поглянувши на себе в дзеркало. Могутні м'язи випинались скрізь, де тільки можна, й пружно перекочувались під шкірою при найменшому порусі. Посміхнувшись, він став до стіни, а Селена вправно зацокотіла по клавішах.

Червоні й зелені блискавки зненацька затанцювали з усіх боків! Хелл, здригнувшись від несподіванки, не образу збагнув, що це за допомогою лазерів складається детальна карта організму. Щось гучно клацнуло, просто з стелі виповз великий блискучий шолом й плавно опустився йому на голову. Перед очима щось зблиснуло, урвичастий звук почувся невідомо звідки, щось неприємно-холодне доторкнулось до грудей... "Мабуть, — думки Хелла ледь встигали за всіма подіями, — зараз вимірюється швидкість реакції... тоді одразу за цим має бути вимір сили деяких

м'язів... Ого!.."

Юр відчув, як самі по собі почали напружуватись м'язи. Дужче, ще дужче і ще...

Коли шолом, нарешті, піднявся й сховався назад, у стелю, Хелл полегшено зітхнув. Дрібні краплі поту всіювали все його чоло.

— Одягайся! — голос дівчини знову став ніжним, дзвінким й приємним. Все нормально.

— А як же...

— У вас же, мабуть, була електростимуляція м'язів?

— Так. Але не лише лише електро-, й не лише м'язів.

— Кожен день, так?

— Аякже.

— Й кожен день були або сутички, або важка робота, так?

— Так, звичайно.

— Оце тобі й результат. Це просто реакція на спокійне життя. Стимуляція ще трохи діє, а навантаження практично нема. М'язи ростуть, швидкість реакції збільшується, витривалість... Але це не надовго, ще тиждень-два, максимум. Яка в тебе була реакція, не пам'ятаєш?

— 0.38 секунди.

— А зараз — 0.25! Як у кобри, уявляєш? І м'язи... Боже мій, які м'язи! це щось неймовірне. Розміри ненабагато більші за нормальні, але сила... Самою стимуляцією таких не робиш.

— Так, звичайно, — посміхнувся Хелл. — Тут я сам трохи допомагав. Але ж хвилинку...

Він спохмурнів.

— Стимуляція припинилась, коли я відлітав, тобто... е-е-е... вісімнадцять років тому. А...

— Та які ж вісімнадцять! — засміялась дівчина. — Ти ж летів в анабіозі!

— Ах, так, звичайно. — Хелл аж зніяковів.

— Хвилинку, а чому ж вісімнадцять? — Селена здивовано підняла брови. — Наскільки я знаю, до тієї систему летіти років шість, так?

— П'ять з половиною. Туди ми і летіли стільки. А от назад...

Він поморщився.

— Щось трапилось?

— Була аварія. А ти що, нічого про це не чула?

— Ні. Зараз не повідомляють навіть про приліт зорельотів. Я тільки від тебе взнала, куди саме ти літав.

— Дивно. Навіщо така секретність?

— Не знаю, — дівчина безпорадно кліпнула повіками, — це, мабуть, справа СБ.

— Он як...

— Так. А що за аварія? Розкажи.

— Та, колись іншим разом...

Чорний кіт зазирнув у прочинені двері, обвів все очима-щілинами й подався геть, ліниво помахуючи хвостом.

Весь день провівши з Селеною в лісі, Хелл зголоднів й за обідом більш дослухаючись до свого шлунку, ніж до сторонніх розмов, не завважив, як балачка зайшла про комп'ютери. Сер згадав, що Юр був колись непоганим програмістом й жартома дорікнув Селені за "м'яко кажучи, прохолодне ставлення до цієї вкрай потрібної справи", Хелл теж докинув щось насмішкувате. Дівчина вдавано пирхнула й натякнула, що сама вона не бачила, як Юр працює за дисплеєм, а язиком працювати — справа нехитра, тоді й Хелл пирхнув, посміхнувся, й, впоравшись з обідом, запитав у Сержа, "яка контора де-небудь-недалеко має найкращий комп'ютерний захист."

— Нууууу... мабуть, СБ, — пробурмотів той.

— Чудово! — Юр підвівся з-за столу.

— Ти що надумав? — зацікавилась дівчина.

— Зараз я цей захист трохи поламаю.

Серж присвиснув й похитав головою.

— Хлопче, цю фортецю недавно пробували ламати найкращі програмісти Землі! Був такий конкурс...

Хелл замислився, потім махнув рукою.

— Не зламаю, то розважусь. Селено, можна використати твій ящик?..

"Розвага" затяглась до вечора. Кілька разів дівчина заглядала до лабораторії й спостерігала, як вправно бігають пальці Хелла по сенсорах так швидко, що вона не завжди встигала й прочитати символи на дисплеї.

Фортеця виявилась стійкою. Хелл вже й не сподівався на перемогу, коли не екрані з'явився напис: "Інформація база групи СБ 78424 готова до роботи". Стомлено посміхнувшись, він підійшов до вікна — екологи вовтузились з монтажем якоїсь хитрої апаратури на катер — й гукнув:

— Гей, Хоми невіруючі! Я своє зробив!

— Що? — Серж, а за ним й Селена, зайшли, майже забігли до лабораторіє.

— Ну як? Подобається?

Дівчина зблідла. Серж проковтнув слину.

— Неймовірно! — пробурмотів він по тривалій паузі. — Як тобі це вдалося?

— Простіше, ніж я сподівався! — безтурботно засміявся Хелл. Я повернув захист проти самого себе. Тобто їхній комп — наскільки я зрозумів, він працює в двісті-триста разів швидше за цей — так от, їхній ящик ламав свій власний захист, сам підбирав і код, і пароль.

Серж присвиснув, потім стурбовано похитав головою:

— Знаєш що, хлопче... Вилазь, мабуть, швидше з цієї бази, а то якщо хтось помітить...

— Зараз, зараз вийду, не турбуйся, — він знову сів за дисплей.

Екологи вийшли. Юр, сторожко озирнувшись їм услід, увійшов в базу, ввімкнув пошук й набрав своє прізвище. Кілька секунд на дисплеї нічого не мінялось, потім

з'явився список досіє, заведених на десантника-зв'язківця Юра Хелла. Ще раз озирнувшись, він ввімкнув огляд останнього запису з того списку.

З хвилину Хелл остовпіло вдивлявся в написи, що швидко-швидко змінювались на дисплеї, потім вражено вилаявся, вийшов з бази, "замів сліди" й вимкнув комп'ютер.

Дивуватись була причина — в досіє були записані результати сьогоднішнього, кілька гдин тому проведеного Селеною медогляду!

Як сталося, що одного чудового ранку Селена крадькома вийшла з кімнати Юра, достеменно ніхто не зміг пояснити.

Хелл (посміхаючись й не червоніючи) заявив, що "ця особа сама нахабно вмостилася в нього на колінах" і йому просто не залишалось нічого іншого, як...

Договорити він не зміг, бо дівчина затулила йому рота долонею й (посміхаючись та червоніючи) пояснила, що "цей нахаба" просто взяв її на руки й, шепочучи на вухо щось заспокійливе, поніс до себе, а вона пробувала вирватись, та хіба ж з цих лещат вирвешся, ну й не залишалось нічого іншого, як...

Серж (посміхаючись самими очима й не червоніючи), перебив подальшу оповідь довгим монологом про те, чого можна чекати від сучасної молоді (Юр обурено пирхнув — хто це тут, мовляв, сучасна молодь?!) й скінчив тим, що зайву кімнату забере під ще одна лабораторію, на що й Хелл, й Селена, презирнувшись, одночасно проголосили, що єдина зайва кімната в будинку це кімната самого Сержа, що вони вельми цінують таку самопожертву (заради науки, звичайно), а Юр пообіцяв навіть вкрасти де-небудь старий космічний скафандр — замість спального мішку, щоб Серж, бува, не застудився, сплячи на голій землі.

Серж не залишився в боргу, пообіцявши, якщо вночі буде холодно, влаштувати собі багаття з будинку, Селена заверещала й з переляку стрибнула на руки до Юра й заволатала, щоб її віднесли до будинку, що Хелл з охотою й виконав, а Серж тільки сміявся їм услід.

Сміявся й Юр. На жаль, зовсім недовго.

Ввечері, коли екологи пішли чіпляти на дерева якісь хитрі метеорологічні прилади, Хелл, підрахувавши, що має приблизно три години самотності, сів за лабораторний комп'ютер.

Прогнавши кілька цікавих задач — просто так, для розваги, — поганявши рейнджерів по нашпигованим небезпеками полігонам, він, так само "для розваги" — вдруге зламав захист баз даних СБ й зазирнув у свої досіє.

Дисплей (абсолютно не червоніючи й, звичайно, не посміхаючись) видав непогано відзнятий, як для нічної освітленості порнографічний фільм з Юром Хеллом та Селеною Руткевич в головних ролях, а далі пішли досить детальні пояснення, таблиці й графіки витрат енергії, метаболізму й інших параметрів — до, під час й після процесу.

Перше, чому здивувався Хелл після того, як перекинув ліжку — чому він одразу не відчув такої кількості металу? — різноманітними датчиками була нашпигована кожна щілина, тріщина й навіть ворс ковдри.

— Чудово... — пробурмотів він.

Всі дроти вели до невеликої чорної коробочки, схованої ніжці ліжка. Хелл вилаявся й розстроїв шпигунське обладнання об стіну.

Знайшов він також кілька мікрофонів, інфрачервоний локатор, замаскований за люстром, газоаналізатор в подушці та ще кілька досить цікавих речей. Справді, слідували за ним на найвищому технічному рівні.

Але телекамери в кімнаті не було.

Хелл знову прокрутив перед очима той фільм, силкуючись вгадати, де вона схована, подумав, впав на ліжко й повернув голову доя уявної тойчки зйомки.

Ага, вікно. А одразу ж за ним — товста похила гілка.

— Он воно що!.. — пробурмотів він, заскакуючи, наче пантера, на дерево.

Але окрім кількох невеликих подряпин, не знайшов нічого, що вказувало б на прихований шпигунський пристрій.

...Залізну сітку за дверима блоку йому пощастило не зачеїти. Він знав, що доторкнувшись до неї, отримав би електричний удар — не вбивчий, а так, для вимкнення свідомості на кілька хвилин. Але знав він і те, що попереду мають бути ще несподіванки.

Й коли просто в очі вдарив сліпучий сплах, а на стіні поруч з'явилась обвуглена ямка — він не роздумуючи кинувся на підлогу й відкотився вбік, припишкнувши за якимось великим приладом.

Почувся звук — перший за весь час — щось схоже на гудіння й скрегіт. Юр обережно висунув голову — низький, потворно-горбатий робот на металевих гусеницях котився вперед, синхронно поводячи чотирма кірцівками, схожими водночас на дула гармат й крабові клешні. В кожному з тих мацаків ховався, очевидно ддосить потужний — він ще раз поглянув на дірку в стіні — лазер. Якби робот вдарив одразу з чотирьох, дірка була б, мабуть у лобі. Але головна задача цієї залізяки — не вбити, а встерегти...

Другий робот виповз з стінної ніші, розвернувся, сипонувши іскрами з-під гусениць, й, тримаючи лазери наготові, почав обходити прилад. Юрові не залишалось нічого іншого, як стрибнути за іншу стойку.

Вісім сліпучих променів схрестилися за якийсь сантиметр від його грудей. Війнуло жаром. Невмолима, непохитна й невтомна машинна логіка змушувала сторожів терплячи заганяти об'єкт в кут. Тим часом десь, мабуть, вже завивала сирена й залишалось кілька хвилин до того, як блок заллють потоки липучої мерзоти, від якої паморочиться в голові й темніє в очах...

Він не роздумував над своїми діями. Щось підказало — СТРИБАЙ! — й він стрибнув. Стрибнув, коли роботи вже загнали його в кут між апаратурою й котилися поруч, мов на параді. Стрибнув просто поміж ними.

Зблиснули лазери, зашипів метал. Брязнули об підлогу відірвані мацаки-маніпулятори. А після цього глухо гримнув вибух.

Одного робота розірвало зовсім — очевидно, промінь потрапив в акумулятори. Дрогому пошкодило шасі, обірвало й вивернуло кінцівки.

Людина посміхнулась й рушила до виходу.

Це була помилка.

Щось зблиснуло. Дикий біль пронизав все тіло, потім згас, залишившись лише десь в лівій руці. За кілька секунд свідомість поступово витіснила з мозку біль та лють. Він отямився на підлозі. Збоку, з-за великого металевого кубу долинали незнайомі звуки — чи то скрегіт, чи дряпання. Він обережно підвів голову — й відкинувся назад, засліплений новим спалахом.

Відірваний маніпулятор, звиваючись, наче ящерчин хвіст, повільно просувався до ненадійного сховища людини.

— Клята гідра!

Незважаючи на опіки, він посміхнувся, віддаючи належне конструкторам робота.

Знищити живучий уламок виявилось нескладно — той не відзначався особливою рухливістю, він обійшов його збоку, схопив обома руками (лівицю знову принзав біль) й з насолодою розтрощив лазер об стіну.

Пропалити товсті свинцеві зовнішні ворота виявилось важче ніж внутрішні, а можливо, давалася взнаки витрата енергії, але як би там не було, а він встиг вискочити з лабораторного блоку за кілька секунд до того, як увірвалися люди з держаками розпилювачів в руках.

Вони, лаючись, розійшлись по приміщеннях, а знайома — аж занадто знайома! — невисока білява жінка в сіро-брунатовому комбінезоні замислено роздивлялась поплавлені брили свинцево-бетонного сплаву, схожі на старі щільники — все, що залишилось від товстелезних зовнішніх воріт.

Вон підвела голову й обвела поглядом хащі чагарників, куди тягся слід Юра.

А потім, як звичайно, було довге запаморочливе падіння, темінь тавкруг, неймовірно чужі й водночас зовсім близькі, рідня відчуття, приток енергії, раптове світло...

Й пробудження.

Хелл підвів голову. Поряд з ліжком тихо й квапливо одягалась Селена. За вікном стояла темінь.

— Що трапилось?

Дівчина здригнулась від несподіванки.

— Ой! Та нічого, нічого, спи! Я скоро повернусь.

— Що трапилось?

Юр схопив її за руку.

— Та кажу жє, нічого! — вона спробувала вирватись. — Ну, пусти!

Хелл лише посміхнувся.

— Пусти, там... — дівчина прикусила язика.

— Ну-ну, то що ж там?

Селена в котрий раз переконалася, що вирватись не так-то просто.

— Там вторгнення на територію, — промовила вона нарешті. — Треба злітати вигнати ту банду.

— Це небезпечно! — Хелл швиденько підвівся. — Я з тобою.

— Ні, ні, не можна! Я ж — представник влади на території, можу в разі чого й вистрелити. А тобі не можна!

Вона поправила волосся й рушила до виходу. Але оглянувшись на стривоженого Юра, посміхнулась й кинула на ходу:

— Та ти не турбуйся! Це цілком безпечно. Мені не вперше.

Через хвилину приглушено ревнув турбіною катер, за вікном спалахнули фари й Хелл побачив, як темний силует машини ковзнув над дорогою й зник за деревами.

Побачив він й ще одну цікаву річ. Над кабіною, якраз там, де стояло кільце, про призначення якого він так і не допитався, з'явилась нова деталь — товста коробка з довгим виступом попереду. Такі речі Хеллові вже доводилось бачити.

Очевидно, там, куди полетіла Селена, було все-таки зовсім безпечно, якщо довелось встановлювати на катер кулемет. Та ще й чималого калібру.

— Даремно ти відпустив її саму, — незадоволено пробурчав Серж, коли Хелл — про всяк випадок — розбудив його. — Порушники майже завжди накачані наркотиками, голодні, всяке може трапитись. А Селена — дівчина хоч і гарна, але недосвідчена. Та й...

— Як її наздогнати? — перебив Хелл.

— Катерів більше нема, на вантажній платформі ти там не пройдеш... Біс його зна... А, чекай! Там же, у ангарі, десь у лівому кутку має валятися реактивний ранець. Ти вмієш з ним поводитись? Та почекай, я зоч поясню! Юр!!! Втік... Тьху!..

Ранець не "валявся", а акуратно — аж занадто акуратно — висів на стіні. Вправним рухом Хелл закинув його на плечі, затяг кріплення й вийшов надвір. Тихо загули двигуни, шелеснула трава позаду й тугий струмінь повітря підняв його в повітря.

За будь-яких обставин політ на реактивному ранці над нічним лісом чудова річ. Хелл заклав кілька віражів, перевіряючи ранець, зробив мертву петлю, круто спікірував, нагнавши великого страху на жаб лісового озерця, потім засміявся, знову набрав висоту й знову спікірував.

Й потрапив у сильний потік іонізованого повітря. Радіоактивне випромінювання аж обпекло, озон різонував ніздрі. Навіть вночі було видно, що з усієї рослинності на місці давнього вибуху залишились лише мох та якісь кострубаті низенькі кущики.

Несподівана пригода зіпсувала все враження від нічного польоту. Юр вилаявся, визначив курс й на безпечній висоті подався до квадрату, де Селена, мабуть, вже розганяла порушників.

Ще здалеку він побачив досить велике озеро, вкритий травою та очеретом берег, багаття й два темні силуети катерів. Двигуни обох машин мовчали.

— Дивно, — пробурмотів Хелл, скеровуючи ранець вниз. — Що ж там коїться?

Він опустився ще нижче, нагледів велике дерево з густою верхівкою й з розгону вчепився в гілким. Турбіни приглушено ревнули й захлинулись, дерево захиталось, але на галявині, здається, ніхто нічого не помітив. Натомість Хелл бачив все.

Очевидно, Селена, тримаючи групу людей під прицілом, не помітила, як катер обійшли. Або ж не встигла повернути турель. Так чи інакше, але Хелл побачив, як з-за

її катеру вихопилась темна постать. Нічну тишу пронизав жіночий скрик, а потім — грубий чоловічий регіт.

Дівчину витягли з машини, кинули на землю, й обступили кругом. Селена оглянулась — грубі, зарослі обличчя, подертий та забруднений одяг, ножі на поясах та за халявами, ліки, кілька старих рушниць й, нарешті, лиховісний погляд величезних, на півобличчя, очей. У відчаї вона поглянула навкруг. Вільним залишався лише один шлях — вгору. Вона знов закричала.

Наче у відповідь, тихе й неприємне виття почулося з неба. Бородані теж задерли голови — серед зірок досить повільно просувалась якась темна маса. Надія знову з'явилась в очах дівчини.

Ненадовго.

Порушники, очевидно, теж не перший раз бачили реактивний ранець. Хтось скочив в катер екологів й круто розвернув кулемет до неба. Гримнула черга, потім друга. Виття урвалось, клубок полум'я вибухнув у повітрі й, розірвавшись на кілька шматків, зник з очей. Поруч глухо гупнув об землю якийсь уламок.

Одночасно з тим чоловік, що стріляв з кулемету, видав якийсь дивний горловий звук й головою вперед вилетів з кабіни. Другий, не встигши навіть скрикнути, впав на землю з розтрощеною щелепою.

Світло потужного прожектору засліпило всіх, потім гримнула черга кулі просвистіли просто над головами — й почувся голос Хелла:

— Всім лягти на землю! Руки на потилицю! Швидко!

Кілька чоловік виконали наказ. Двоє завагались.

— Я сказав — швидко!

Й нова черга зрила землю в них під ногами.

Все зіпсувала Селена. Схлипуючи, вона підвелась й на якусь коротку мить опинилась якраз на лінії вогню. Цієї миті вистачило.

Один з бороданів кинувся вперед, згріб дівчину й затулився нею. Запізніло гримнула черга.

— Гей, ти, в кабіні! — загорлав бородань. — Вимкни прожектор! Вимкни, кажу, бо зараз я цій дівці горло проколю!

Він вихопив ножа й приставив їй до шиї.

Прожектор згас. Коли засліплення трохи минуло, Селена побачила, як живий й зовсім неушкоджений Хелл поводить дулом кулемета. Вона зойкнула й втратила свідомість.

А опам'яталась — лкжачи на землі, з головою на колінах у Юра. Той обережно водив долонями біля скронь дівчини й з кожним рухом їй ставало все краще й краще.

— Ти живий! — Селена притислась до свого рятівника. — Живий, живий, живий!.. Але як це? А хто ж був на ранці?

— А ніхто, — засміявся Хелл. — Я причепив на нього кілька гілляк й запустив над галявиною. А сам тим часом... Але що то за люди?

Дівчина здригнулась.

— Де вони?

— Знаєш, ми з ними цілком по-джентельменськи домовились. Я витяг з кулемету магазин, а той дядько відпустив тебе, потім наказав своїм залізи в катер й вони потихеньку забралися звідси. Але хто ж вони такі?

— Їх треба знищити, Юр, — тихо сказала дівчина.

— Як? — здивувався Хелл. — Навіщо? Це ж просто порушники, й ми їх виперли з території.

— Це не просто порушники, Юр! Ти бачив їхні очі?

— Очі? Гм... Так, очі трохи дивні. То що ж це значає?

— Ти чув що-небудь про Homo Noves?

Хелл спохмурнів.

— Дещо чув. Нас готували з елементами тієї програми. Але ж вона, здається, провалилась?

— Не просто провалилась. Ті новуси рознесли мало не всю лабораторію й вирвалися на волю. Майже всіх перестріляли, щоправда, але кільком вдалося втекти.

— Але це були явно не супери. Якби це було так, то... Бррр! Погано б нам довелося.

— Це, мабуть... як би це сказати... недороблені супери, щось на зразок цього. Там використовується хитрий процес, почати відносно легко, а зупинити — неможливо... хіба що вбити... от вони й розвиваються постопо. Судячи з зовнішнього вигляду, ці вже бачать в темряві, мають загострені, звірині відчуття й... й неймовірну жорстокість. Ти віддав магазин їм?

— Ні, кинув у катер, — Хелл підвівся, поставив на ноги дівчину. — Не хотілося б мені знову цим займатись.

— Ї закон — вбивати їх. Всіх.

"Можливо, тому вони й жорстокі..." — подумав Хелл, залазячи в катер. Проте залишив свої думки при собі.

Наздоганти порушників виявилось просто — ті, мабуть, звірившись на обіцянку Хелла, рухались не поспішаючи, з фарами. Проте тільки-но катер, за важелями якого сидів Юр, підійшов ближче — фари згасли й машина порушників збільшила швидкість.

Почалась гонитва. Ревіли турбіни, катери мало не вилітали на поворотах з вузької дороги. Кілька разів машина порушників збивала молоді деревця, один раз Хелл мало не врізався у великий пеня. Потік повітря, вриваючись у кабінку, боляче хлестав очі й забивав подих.

Хоч Хелл й витискав з машини все можливе, відстань між катерами повільно зростала.

— Не буде діла, Селено! — крикнув Хелл, мало не вилетівши з кабінки на одному з поворотів. — Вони рухаються швидше! Може, чорт з ними?

Замість відповіді дівчина прикусила губу й припала до кулемиту. Катер трясло, дуло кидало то в один бік, то в інший. Нарешті гримнула черга.

— Ти що, ніколи не стріляла? — крикнув Юр, завваживши, як здригнулась дівчина. Та буркнула щось у відповідь й вперто продовжувала прицілюватись.

Друга черга теж пішла кудись вбік.

— Давай за важелі! — Хелл ледь перекричав рев турбін.

Поки вони на повній швидкості мінялись місцями, катер порушників встиг трохи відірватись. Юр припав до кулемету. Темна машина танцювала в прицілі, вислизала й знову з'являлася в перехресті. Юр підібрав ритм коливань, затамував подих й натис спуск.

Червоні іскри сипонули з борту ворожого катеру. Турбіна захлинулась. Машина черкнула землю днищем, піднявши хмару пилюки, хитнулась ліворуч-праворуч, але на дорозі втрималась. Відстань помітно зменшилась.

Гримнула друга черга. У відповідь з переднього катера вилетів якийсь невеликий темний предмет. Кинувши кулемет, Хелл вихопив важелі з рук дівчини й рвонув один на себе. Катер вилетів на обочину, з тріском проламав кущі й вдарився об велике дерево. Двигун заглух. Засмерділо горілим.

На дорозі, де впав предмет, зблиснув спалах. Гуркіт вибуху оглушив навіть на такій відстані. Зверху посипалось листя й жолуді — дерево виявилось дубом.

— Здається, погоня скінчилась, — сказав, посміхаючись, Хелл. — З тобою все гаразд?

Селена — бліда, з тремтячими губами — лише кивнула.

— Ну й біс з ними! — сказав Юр. — Кінець кінцем я пообіцяв за ними не гнатися.

Дівчина струснула головою, приклала руки до вух й знов кивнула.

Юр поклав руки їй на скроні. Дівчина швидко заспокоїлась й трохи винувато посміхнулась:

— Погані з нас мисливці, правда? Особливо з мене!

— Ти чудово трималась! — підбадьорив її Юр. — Просто... Тихо!

— Та я...

— Тихо, ти !!!

Лише зараз дівчина вловила ледь чутне гудіння. Порушники повертались.

— Геть з машини! — Селена ледь пізнала голос Хелла. — Швидко, швидко! Заховайся он там, у кущах!

Він спробував повернути турель. Але пом'ятій ударом об дуб верх кабіни не дава цього зробити. Кулемет ледь ворухився в гнізду.

Гудіння посилилось й поступово перейшло в рев. Темний обтічний силует виринув з темряви. Спалахнуло світло, промінь прожектору ковзнув по кущах в один бік, в другий, й, нарешті, вдарив просто в обличчя Хелові.

У відповідь гримнула черга.

Прожектор жалібно задзвенів й згас. Натомість катер, наче зірвавшись з припони, кинувся вперед. Знову загримів кулемет. Друга черга прийшла по склу кабіни — катер хитнувся вбік, але вирівнявся. Третя вдарила по правому боці — Хелл намагався пошкодити баки — але кулі зрикошетили.

На повороті машину підкинуло й розвернуло. Бік, під яким були сховані баки, сам опинився в прицілі. Хелл зловісно посміхнувся й натис спуск.

Замість черги кулемет видав короткий сухий тріск.

Зблідлий Хелл кілька разів судорожно смикнув затвор й знову рвонув курок.

Й знову почулось коротке сухе клацання.

Завиваючи, наче поранений звір, катер наблизився вже на півсотні метрів.

— Спали їх, Юр! — почув він зненацька. Оглянувся — Селена бозна як опинилась поруч. — Спали!

Хелл вилаявся, зірвав з кулемету кришку й, здавалось, навмання тицьнув пальцями кудись у надра механізму, потім знову смикнув затвор. Разом з патроном в траву полетіла якась тоненька паличка. Хелл машинально провів її поглядом й натис спуск.

Селена зблідла й схопилась за край кабіни.

Катер порушників — повільно, наче знехотя, — перетворився на палаючий клубок, бризнув на всі боки вогнем й накотився на машину екологів.

Насправді все це сталося неймовірно швидко. Хелл ледь встиг вихопити дівчину з кабіни й відтягти на два десятки кроків. Гримнув вибух. Рідке, повзуче по землі полум'я мало не наздогнало втікачів, а кілька бризок потрапили-таки на спину дівчині. Вона закричала, Хелл повалив її й притис до землі.

Вогники на одязі зникли.

Віяло жаром. На очах скручувалось листя на деревах. Хелл, притримуючи схлипуючу Селену, вже спокійніше відійшов далі. Позаду вже палали кущі й дерева, освітлюючи, наче вдень всю галявину.

Юр сів на старий повалений стовбур, посадив на коліна дівчину й ніжно погладив її волосся. Поволі-поволі Селена перестала тремтіти та овати обличчя в нього на грудях й, нарешті, вони застрілися поглядом.

Хелл посміхнувся. Дівчина відвела погляд.

Горіло довго, майже півтори доби. Після всього, коли на місці зіткнення залишився лише шар попелу, Юр знову повернувся на галявину, й, майже не сподіваючись на успіх, почав шукати. Вні руками розгортав гарячий ще попіл, майже просіюючи його, уважно роздивлявся кожен уламок металу.

Й знайшов.

Знайшов невелику, химерно вигнуту дротинку. Один край її був зім'ятий, наче побував у лещатах.

А лещатами тими були затвор та зарядна камеру кулемету.

...Отже, спочатку.

Чому всі, починаючи з самого його повернення, з таким майже забобонним жахом розпитували про пірокінез? Три роки тому... тьху, тобто шістнадцять років тому ніхто не надавав цьому особливої уваги.

Чому... Ні, не так. Хто й навіщо слідкує за ним?

Й слідкує, слід визнати, досить професійно. Та техніка, потрощена в спальні — це вам не абищо. СБ? Але знову ж таки — чому й навіщо?

Далі...

Яким чином було відзнято... гм... ну, коротше кажучи, той фільм з-за вікна?

Якась комаха здуру вскочила в фужер з соком. Хелл різким рухом виплеснув його з налив знову.

Далі — ще краще. Ось, наприклад:

Кому й навіщо знадобилось пхати дротинку в магазин кулемету?

Підійшов кіт, потерся головою об ногу Хелла. Юр посадив його собі на коліна, погладив. Кіт вдоволено замуркотів й заплющив очі.

Але від того питань не меншало.

Чому ті порушники — "жорстокі й зрадливі" — не лише не зачепили його, а, навпаки, покійно забралися геть. Мали ж, особливо після того, як він витяг магазин, чудову нагоду... Він посміхнувся, пригадуючи, що весь час косив оком на запасний, поруч із зброєю.

Хелл знову погладив кота, той аж витягся від задоволення. Й нову двоино-знайоме відчуття пронизало руку. Юр здригнувся. Кіт занепокоєно поглянув йому в обличчя.

Й тоді Юр зрозумів.

Він облишив свій сік, підняв кота й пильно поглянув йому в очі.

Все правильно.

В правому оці, одразу ж за зіницею, щось ледь помітно виблискувало.

Хелл напружив всі свої відчуття й повільно провів рукою над пухнастим тілом тварини. Він не помилився — котячий хвіст, точніше, д_е_щ_о_, заховане в хвості, досить інтесивно випромінювало радіохвилі.

— То он ти який, котику!... — пробурмотів Хелл, розгортаючи густу шерсть.

— Так ви все одно нічого не знайдете, пане Хелл!

Голос почувся нізвідки. Юр здригнувся й блискавично оглянувся. Але позаду нікого не було. Голос чувся... з кота.

— Поставте, будь ласка, бідолашну тваринку на стіл! — звелів голос.

Хелл підкорився.

— Отже, пане Хелл, ви допетрали, що знаходитеся, так би мовити, під ковпаком?

Кіт незворушно вилизував лапку. Хелл мовчав.

— Пане Хелл, наскільки я зрозумів, вам хочеться взяти цього симпатичного котика за горлянку й розірвати навпіл, чи не так?

Юр мовчки кивнув.

— Так от, не раджу! Він коштує...

— Хто, чорт забирай, дав вам право слідкувати за мною?! — вибухнув, нарешті, Хелл.

— А в кого треба того права питати? — насмішкувати поцікавився голос. А потім додав — вже серйозніше:

— На превеликий жаль, це необхідно. Деякі ваші здатності становлять певний інтерес для нас.

— Ви — це СБ?

— Гм... Так, в основному, СБ.

— То що ж ви від мене хочете?

Голос засміявся, якщо можна так висловитись.

— Бачте, існує велика підозра, що за певний період вашого життя ви, так би мовити, втратили деякі людські властивості й натомість набули інших. Це навіть більше, ніж підозра. Тому найбульше, наприклад, чого дехто з нас бажає — це розрізати вас на шматочки, й подивитись, як вони влаштовані.

— За чим же зупинка? — досить спокійно сказав Хелл.

— Бачте, деякі мої колеги вивчають лише ті ваші якості, які проявляються лише в живого організму.

— Пірокінез, наприклад?

— Й не лише це.

— Й ви пропонуєте мені стати піддослідним кроликом?

— Ну... приблизно так.

— А що ви скажете, якщо я скручу в'язи спочатку цьому бідолашному котикові, а потім уже — й вам?

— Раджу почати з котика!

Почувся короткий сухий смішок. Кіт зненацька вигнув спину, зашипів й досить глибоко подряпав Хеллові руку — очевидно, керували біороботом, чи радше, кіборгом, чи ким він там був, досить уміло.

Довго не роздумуючи, Юр схопив тварину за в'язи.

Й отямився на землі. Якась галузка боляче врізалась в спину. Обважніла рука ледь рухалась. В повітрі пахло озоном, а кіт спокійно бавився власним хвостом на столі.

— Ну, Хелл, то що ж трапилось? — глузливо запитав голос. — Не забився? Ручка не болять?

Кіт зненацька визвірився й зашипів.

— Що, не вдалося? — глузував далі голос. — Здається, струмом вдарило? Ай-яй-яй, яка необережність! Треба ж було рукавички одягти!

Хелл, зціпивши зуби, знову сів до столу. Кіт підійшов ближче й легенько торкнув його лапкою. Юр аж здригнувся.

— Що, злякався? Ой, сором який — десантник, що стрибунців одним поглядом підсмажував, кота злякався!

Війнуло жаром. Гарячий потік повітря змів порошок зі столу. Кіт позадкував.

— Що, й котика спалиш? А чого ж, давай! Й цілком законно опинишся в нашій лабораторії. Так що сміливіш. Спали його! Спали! Спа...

Велика сукувата палиця свиснула в повітрі, почувся короткий глухий удар, потім — дивний звук, наче розчавили яблуко. Сіра мозкова речовина бризнула на всі боки з розтрощеної голови кота. Кілька крапель потрапили просто в обличчя Хеллу, він не звернув на те уваги. Кіт з розтрощеним черепом корчився на столі. З-під дубця, що ним Хелл притримував агонізуючу істоту, сипались блакитні іскри.

Тварина в останній раз сіпнулась й завмерла. Хелл обережно доторкнувся рукою до шерсті. Його струснуло. Зціпивши зуби, десантник витримав, поки весь остаточний заряд стік його тілом у землю, потім двома пальцями розірвав котяче тіло вздовж

хребта. Бризнула кров. На стіл глухо ляпнув безформний кавалок смердючих нутрошів.

Хелл не помилився — в праве око тварини було вмотновано мініатюрну телекамеру, мозок — нашпиговано тоненькими срібними дротинками-електродами, а поміж кишками ховалось кілька невеликих закруглених коробочок, з'єднаних дротами й світловодами. Ще один дріт тягся аж до кінчика хвоста.

"От вам і антена!.." — подумав Хелл.

— Ти не бачив кота, Юр? — запитала ввечері Селена. Цілий день вона пробула десь у місті, залагоджуючи справу з порушниками, а Серж ще й досі не повернувся з лісу.

— Ні, не бачив, — неуважно відповів Хелл. — Він, мабуть, десь загуляв. Або ж подружку знайшов.

Він пригорнув дівчину до себе й поцілував.

— Ой, та ну тебе!... — щасливо прошепотіла дівчина й міцніше притислась до його широких грудей.

За кілька тижнів регулярний прогляд власного досьє став для Хелла справою майже звичайною, але на цей раз на нього чекала несподіванка.

За досить докладними описами його стану й діяльності, аж до знищення кота-кіборга, йшла невелик, обведена акуратною рамкою текстова вставка:

Шановний пане Хелл!

Керівництво СБ має кілька запитань, пов'язаних з Вашою поведінкою й властивостями. В зв'язку з цим пропонуємо Вам завтра о дев'ятій годині прибути до лабораторії номер 19 (адреса з карткою прикладаються), щоб вирішити ті питання разом.

На все добре!

Підпису, звичайно, не було й сліду.

Хелл посміхнувся й за вечерею сказав, що завтра хотів би зо дві години поганяти на катері.

Дивна річ — лабораторія номер 19, як вказувала невелика табличка — не мала навіть огорожі. Такий собі Невеликий зелений будиночок, звичайні двері, вікна.

Це враження трималось недовго — поки Юр, супроводжуваний мовчазним чоловіком в сірому комбінезоні, не спустився ліфтом кудись вниз.

Саме "кудись" — він не мав ні найменшого уявлення, скільки поверхів проскочила кабіна за ті секунди.

Стіни й склепіння довгого коридору вилискували зеленуватим світлом, масивні двері перепиняла шлях через кожні півсотні метрів. В кількох місцях Хелл помітив націлені в середину тунелю чорні розтруби — чи то лазери, чи вогнемети, а то й анігілятори.

Одним словом, враження підземна фортеця справляла досить похмуре.

Нарешті, ще одні двері повільно заповзли в стіну перед Хеллом. Його провідник зупинився й коротким жестом вказав кудись вниз. Потім розвернувся й пішов назад, так і не вимовивши жодного слова.

Юр знизав плечима й ступив кілька кроків вперед.

Двері м'яко клацнули за його спиною.

Хелл оглянувся. Він опинився в приміщенні досить дивного планування, схожому на літеру Г. Коротка паличка літери — тобто кімната просто перед ним — була геть захаращена складною апаратурою й відгороджена прозорою перегородкою, поснованою блискучим дротом. Більша — мала вигляд довгого круглого тунелю, стіни, підлога й склепіння якого аж виблискували від того ж таки дроту.

За перегородкою щось ворухнулось. Хелл придивився — якийсь чоловік сидів за великим пультом й безцеремоннорозглядав гостя. Це тривало кілька хвилин, потім чоловік взяв в руки мікрофон:

— Юр Хелл? — гавкнув динамік звідкілясь зі стелі.

— Так, я, — відносно невимушено відповів той.

— За яким чортом тобі знадобилось потрошити нашого кіборга?

Юр хотів вилаятись, але стримався.

— Не люблю, коли за мною підглядають.

— Ах, не любиш? — глузливий голос звучав досить гидко. Й занадто голосно. Хелл поморщився.

— Крім того, це, наскільки я знаю, протизаконно, — додав він по паузі.

Чоловік за пультом засміявся.

— Не тобі судити про наші закони!

— Не зовсім зрозуміло, — ламав комедію далі Хелл. — Здається, закони стосуються всіх?

— Так, всіх. Всіх _л_ю_д_е_й_.

— А...

— А ти — не людина.

Хелл трохи зблід й ступив крок до перегородки. Чоловік за пультом зробив поспішний рух й щось невидиме м'яко відштовхнуло Юра.

"Ось так. Влип! — гарячково забігали думки. — "Це поле. Проти нього й я, й будь-яка зброя безсила. Пастка. Гм... Але знову ж таки — навіщо?"

Чоловік за пультом не без зловтіхи спостерігав за його реакцією, потім посміхнувся й знову взяв мікрофон:

— А зараз, пане Хелл, ми проведемо невеличкий експеримент. Бачиш тунель праворуч? На рахунок "три" ти вдариш туди повною потужністю своєї "гармати". Готовий?

— Після цього я вільний? — похмуро запитав Хелл.

— Що? А... хм... так. Так, вільний. Власне, тебе й викликали саме для цього.

Хелл відчув брехню раніше, ніж той скінчив говорити.

— Отже... раз!

— Два!

— Три!

Язик полум'я промайнув тунелем, звився в тонкий шнур й згас. Хелл нерозуміюче дивився в тунель. Енергією, яку він звільнив за цей постріл, можна було пробурити

чималу дірку в суцільній скелі.

Захисне поле з страхітливою легкістю приборкало ту силу.

Чоловік за пультом вдоволено гмукнув, потім поглянув на прилади й скривився:

— І все? Дурити нас вирішили, шановний пане? Ти вдарив менш ніж наполовину від максимуму!

— Так, — погодився Хелл. — Але більше не варто. Це може погано скінчитись.

— Непослух може скінчитись ще гірше! — відрубав експериментатор. Отже, ще раз!

— Один!

— Два!

— Три!

Хелл мовчки посміхнувся.

— Ти що, чоловіче? — злісно прошипів динамік. — Хочеш назавди тут лишитись?

Хелл перестав посміхатись, але не зронив ні слова.

— Будеш працювати?

— Ні!

— І не треба! — раптом погодився чоловік. — Не хочеш — не треба! Але краще все-таки захотіти.

З цими словами він знову натис щось в себе на пульті. В протилежній стіні тунелю повільно відчинилась кругла кришка. Юр побачив гладенькі, аж бискучі краї отвору.

— Знаєш, що там сховано? Правильно, не знаєш. А там випромінювач. Чудова річ, як на мою думку. Якщо я зараз його увімкну, то все, що знаходиться в тому тунельчику — а ти, голубе, стоїш якраз навпроти, — так от, все живе й неживе в тому тунельчику миттю перетвориться на попіл, навіть не на попіл — на пару, на газ. Хочеш стати газом? — правильно, не хочеш. І я не хочу. Ніхто не хоче. Але це залежить лише від тебе. То як, будемо працювати?

Хелл мовчав.

— Отже, один!

— Два!

— Три!... Мені що, вмикати випромінювач?

— Будь ласка! — посміхнувся Хелл. — Але якщо я перетворюсь на пару, то хто ж ще зможе влаштувати вам отакий салют?

Язик полум'я лизнув перегородку.

Чоловік відсахнувся й злякано вилаявся.

— Лякати надумав? — знову зашипів динамік. — Розважаєшся? Добре. Чудово. Але не ображайся, якщо ми теж трохи пожартуємо.

Він знову натис якусь кнопку.

Хелл насторожився, готовий блискавично зреагувати на будь-який підступ.

Але підступ виявився таким, що зреагувати на нього було неможливо.

Крізь ще один люк в кінці тунелю випала, очевидно, підштовхнута, людська постать. Люк одразу зачинився.

Хелл пополотнів.

В кінці тунелю стояла Селена Руткевич.

— Тепер слухай, хлопче, сюди! — знов озвався динамік. — Я зменшив потужність настільки, що ця дівчинка після короткочасного ввімкнення випромінювача вмиратиме години зо три. Й не просто вмиратиме! Вона буде підсмажуватись зсередини, вона буде кричати й качатися по підлозі, рвати на собі шкіру й видавлювати собі очі! А полу в тунелі ввімкнено на максимум, отже ти навіть наблизитись до неї не зможеш. Й випромінювання до тебе не дістане. Непогана розвага, чи не так?

Селена, уривчасто дихаючи, притислась до стіни.

— Але ти зможеш полегшити її долю. Ти вдариш всією своєю потужністю, розумієш — в с і є ю. Тоді вона помре швидко.

Дівчина зойкнула й м'яко впала на підлогу просто перед жерлом випромінювача.

— Добре, — зітхнув Хелл. — Я буду працювати. Зупиніться!

— Пізно, хлопче, пізно! Згідно припущенням однієї з наших світлих голів, в стані афекту ти зможеш вдарити значно сильніше, а нам саме це й потрібно. Отже, на рахунок "Три" я вмикаю випромінювач.

Струмінь вогню вдарив у перегородку, але миттю згас, задушений полем. Юр безсило застогнав.

— Отже, один!

— Два!

— ТРИ!!!

І все зникло. Залишилось лише яскраве, сліпуче й обпікаюче світло. Потім був рев розжареного повітря, поштовх ударної хвилі й біль.

Коли Хелл розплющив очі, тунелю вже не було. Зеленувате озеро розплавленого склобетону пашіло жаром на дні великої кулеподібної порожнини, вкритої різнобарвною склянистою масою. Гарячий озон різав ніздрі й легені.

Юр скочив на ноги й розвернувся до перегородки. Як не дивно, вона вціліла. Чоловік, відкинутий з-за пульта в дальній кут, щось тихо бубонів у судорожно затиснутий мікрофон з обірваним шнуром.

Хелл прислухався.

— Цього не може бути, не може! Там було поле, бетон, свинець, він просто не міг все це зруйнувати, не міг!..

Коротким пострілом Юр пробив у вже не захищеній перегородці великий отвір й ступив до пульта.

— Ти будеш помирати три години, — неголосно й на диво спокійно сказав він. — Й не просто помирати. Ти будеш підсмажуватись зсередини, будеш кричати й качатися по підлозі, ти рватимеш на собі шкіру й видавиш собі очі...

Чоловік, спершись правицею на підлогу, спробував встати. Склобетон зненацька розплавився під його рукою й кисть легко, без перешкод, наче ніж у тепле масло, провалилась в розплавлений зеленуватий кисіль.

— Такого крику я не чув навіть від стрибунців, — сказав Хелл, з цікавістю

спостерігаючи, як з руки капає розплавлене скло разом з шматками шкіри й м'яса. — Але це, здається, не повна твоя потужність. Ану спробуй ще раз!

— Ні!!! — розпачливо заволав чоловік. — Не треба! Вона жива!

— Хто саме? — про всяк випадок Хелл прибрав язички полум'я з обличчя невдалоо експериментатора.

— Твоя дівчина! Руткевич! Не вбивай мене!

— Як... жива?

— То була лише голограмма! Це просто провокація, твоя дівчина жива й здорова, й нічого про це не знає! Не вбивай мене, не вбивай!..

— Навізо все це затіяли?

Чоловік замовк, лише важко постогнуючи час від часу.

— Ну!

Полум'я знову затанцювало перед його обличчям.

— Ні, ні, не треба! Я все скажу, все!.. Справа в тому, що ти останній з людей, що...

Хелл відскочив. Черга втрапила обгорілому невдасі в шию й груди, він смикнувся, захрипів і завмер.

— Не треба стріляти, Хелл! — гукнув хтось з-за дверей. — Ми не збираємось важити на ваше життя!

Крізь прочинені двері в приміщення повільно, без жодного різкого руху зайшов чоловік в сірому. Автомат він тримав дулом вниз.

— Не стріляйте, пане Хелл! — сказав він ще раз.

— Добре, не буду, — буркнув Юр. — Але...

— Зараз, зараз я все поясню. Бачте, нам не потрібні люди, в яких язик працює краще за все інше. Тим більше в підсмаженому вигляді. Для того й автомат.

Він зневажливо копнув ногою обгоріле тіло.

— Те, що Юр Хелл — остання на З_е_м_л_і людина, наділена пірокінетичною здатністю — звичайно, секрет, але не такий уже й великий. А от того, що цей дурень не встиг сказати — декому з нас краще й не знати. Втім... якщо ви погодитесь з нами співпрацювати, коло ваших знань може значно розширитись.

— Щоб і мене колись ось так? — Хелл поглянув на труп. — Ні, дякую. Я можу йти?

— Так, звичайно, — кивнув чоловік з автоматом. — Але шкода.

Юр розвернувся й рушив до виходу.

— Між іншим, пане Хелл!

Він різко оглянувся.

— Ви чудово поводитесь з комп'ютером. Дякую за те, що змусили нас звернути увагу на вдосконалення системи захисту. Але не раджу більше туди заглядати. Домовились?

Чоловік посміхнувся.

Хелл плюнуv й мовчки вийшов з приміщення.

Есбіст миттю стер посмішку з обличчя, перекинув ногою обгорілий труп й зненацька дав довгу чергу просто в обличчя покійного.

— Падлюка! — вигукнув він після того, як замість чергового пострілу почулось сухе клацання. — Через тебе й твої ідіотські гіпотези ми мало його не втратили!

Не втримавшись, він знову злісно копнув ногою тіло.

— Заспокойся! — зненацька ожив десь хитро прихований динамік. Жіночий голос здавався водночас ніжним і владним. — Облиш це падло. _Й_о_г_о_ ми ще не втратили. Залишилось приблизно три-чотири постріли. Йди до комп'ютеру, поміркуєм, як їх доцільніше використати.

— Зараз іду, — буркнув чоловік й неквапно рушив до виходу.

— До речі, та калюжа бетону досить інтенсивно випромінює!

Чоловік здригнувся й вискочив з кімнати.

З динаміка почувся короткий сухий смішок.

Перше, що зробив Хелл, повернувшись, нарешті, до будинку — це взяв Селену на руки, посадив собі на коліна, сховав голову в неї на грудях й довго-довго мовчав.

Збентежена дівчина спробувала щось випитати, але Юр не дуже ввічливо попросив її "не пхати свого чарівного носика в не дуже чисті справи". Селена, не знаючи, що й робити, запропонувала влаштувати невелику прогулянку до лісового озера. Хелл, з прихованою відразу поглянувши на будинок, погодився.

Він знову сам сів за важелі катеру, але після п'яти хвилин шаленого, карколомного польоту — Хелл гнав машину, наче винищувач, — Селена не витримала, сказала, що не бачить серйозних причин кінчати самогубством, та й катеру шкода, й забрала керування. Хелл посміхнувся, але не промовив на те ні слова.

Вони зупинились на невеликій галявині, оточеній кущами вперемішку з очеретом. Юр так само мовчки вискочив з машини й прислухався. Було тихо, лише ледь чутно шелестів очерет.

Й пахло металом.

Селена, йдучи поряд, почала щось розповідати про те, як генетики, по крихтам збираючи матеріал — тобто залишки мертвих істот — змогли відновити, практично створити наново багато дрібних звірів — ондатр, зайців...

— А великих? — перебив її Хелл.

— От до того ж я й веду. Сам знаєш, після війни звірини всякої вціліло звосім мало, от... Ой!

Вона відсахнулась. Просто попереду, за пару кроків, з поваленого торішнього очерету вигулькнула чорна пласка голівка. Велика гадюка, вилискуючи довгим м'язистим тілом, блискавично скрутилась тарілкою, готова в будь-який момент кинутись на людей.

Хелл мовчки смикнув дівчину назад.

— Зачекай, — Селена м'яко відсторонилась. — Зараз я тобі дещо покажу. Тобто спробую показати.

Вона присіла. Гадюка погрозово зашипіла, але не зрушила з місця.

Й тоді Хелл побачив картину, уявити якої не зміг би ніколи. Селена тихо засвистіла й повільно-повільно простягла руку вперед. Змія — не інакше, як здивувавшись такому

нахабству — не ворухнулась. Дівчина, насвистуючи якусь невловиму знайому, близьку їй рідну мелодію, трохи наблизилася руку. Роздвоєний язичок обережно доторкнувся до нижніх пальців Хелл аж здригнувся. Але нічого не сталося. Селена прибрала руку й свиснула трохи інакше — коротко й рішуче, наче наказуючи. Гадюка опустила голову й зникла поміж очеретом.

— Ну як? — з тріумфуючим виглядом запитала дівчина.

— Це просто неймовірно... — прошепотів Юр. — Як це тобі вдалося? Розкажи!

Селена засміялась.

— Який би був з мене еколог, якби я не змогла гадючку заспокоїти!

— Але як?

— Розумієш, головне — думати, що ти їй не ворог. Той свист скоріш мені допомагає, аніж їй. Ти помітив, мелодія здається знайомою, чи не так?

— Так, начебто чув колись давно. В дитинстві.

— Ти не міг її чути. Вона розроблена не більш як чотири роки тому. Особливість її в тому, що вона видається знайомою, близько, заспокійливою — для людини. А змія її взагалі не чує, вона ж глуха... Ой, а он ще одна!

На вільному від очерету горбочку ніби застигла смужка полім'я. Невеличка змія яскраво-рудого кольору не рухалась.

— Це вже серйозніше, — тихо сказала дівчина. — Мідянка. Їй отрута сильніша, й характер паскудний.

Якусь мить вона вагалась, потім рішуче ступила вперед. Мідярка зашипіла. Не вірилось, що ця яскрава й маленька, наче іграшка, змія, являла більшу небезпеку, ніж похмура чорна гадюка.

Селена присіла. Мідянка знов зашипіла й приготувалась до стрибка.

Знову засвистівши ту саму мелодію, дівчина простягла руку.

Що сталося далі — навряд чи встигли зрозуміти й Селена, й Хелл, й, мабуть, сама мідянка. Руда стрічка промайнула в повітрі, сантиметру не долетівши до простягнутої руки. Але інша рука перехопила мідянку в повітрі.

Наступної секунди Хелл тримав змію розтягнутою в руках, а бліда й тремтяча Селена намагалася встати з купи гнилого очерету, куди її відкинув десантник.

— Ой, трохи не вийшло... — розгублено пробурмотіла дівчина.

— Так, зовсім трохи! — посміхнувся Юр. — Добре, хоч в мене вийшло.

Змія шипіла й судомно смикалась, намагаючись вирватись.

— То що тепер з нею робити? — Хелл жартома прстяг мідянку дівчині.

— Не знаю, — та відсахнулась.

Юр посміхнувся й невимушеним рухом розірвав змію навпіл. Наче нитку.

Бризнула кров. Обидві половинки рудого тіла кілька разів смикнулись й безсило звисли. Хелл недбало відкинув їх вбік, обтрусив руки й повернувся до дівчини.

Й лише тепер завважив, з яким жахом дивиться на нього Селена.

— Що з тобою? — стурбувався Хелл. — Вона тебе часом не вкусила?

— Н...ні, — ледь видушила з себе дівчина. — Просто... не треба було її так...

— Кого? — не зрозумів Юр. — А, ти про змійку! Знаєш, а я якось над цим не замислився.

Дівчина здригнулась, але за мить опанувала себе й навіть посміхнулась.

— Ну, пішли далі. То на чому я зупинилась? А, на великих звірях... Так от, минулого року десь в Південній Америці — вона ж, знаєш, не дуже постраждала — знайшли досить багато непогано збережених клітин дикого кабана. Збереглись цілком повні хромосоми, а реставрована самичка...

— Тобто свиня?

— Ну... ми її називаємо самичкою... так от, реставрована самичка... свинка тобто... в нас уже була. Й тоді...

Під ногами захлюпало. Очерет розступився, відриваючи невелике плесо з чорною нерухомою водою. Десантник присів й обережно поводив рукою над плесом.

— Що там? — запитала Селена.

— Трохи радіоактивна. Але в межах пристойності.

Вітер тихо шелестів очеретом, невеличкі хвильки провігали по чорній поверхні води. Продзижчала якась комаха. Чоловік нервово обводив поглядом очеретяні хащі.

Все це щось нагадувало.

— Здається там, — тихо прошепотіла дівчина.

Очерет затріщав зовсім не там, куди вона вказала. Десантник блискавично розвернувся й примружив очі. Струмінь полум'я, чи, радше, розпеченого до плазми повітря, зніс хащі, підняв хмару пари, зачепивши воду, й розширився над особливо густими заростями. Глухий, сповнений муки й болю рев почувся звідти. Вогнений клубок викотився на берег, мало не підім'яв під себе людей, метнувся в один бік, в другий і завмер. Засмерділо горілим м'ясом.

Смугасте дике поросятко з жалібним квилінням вискочило з очерету й вибухнуло, наче фосфорна бомба.

Хелл втомлено потер лоба й вимучено посміхнувся.

Поруч почулось зітхання, тріск й легкий сплеск. Хелл розблискавично розвернувся — то Селена, втративши свідомість, м'яко впала на купу гнилого очерету.

Робити було нічого. Селену починало трусити, тільки-но Хелл потрапляв їй на очі, й лікар, що тільки-но прилетів на своєму літачку, мовчки вказав на двері. Серж старанно відводив погляд.

Хелл так само мовчки вийшов з кімнати, підібрав по дорозі зронену Селеною сережку, на вулиці так само мовчки сплюнув, й аж тоді вилаявся довго, закручено й злісно.

Те, що він вчинив, було диким. Диким й незрозумілим, незрозумілим навіть для нього. Диким, навіть беручи до уваги випадковий збіг — болото, очеретяні хащі з прихованим звіром, темна й трохи радіоактивна вода — все це випадково виявилось схожим на інше місце, на планеті в далекій зоряній системі... Чорт! В деякому розуміння там було спокійніше!..

Стоп! Випадково?

...Диким, навіть враховуючи напруження всього дня, події в лабораторії СБ.

Гм... СБ?..

Поді? й розмови в СБ... Особливо розмови.

Ага! Щось є!

Цікава фраза того невдалого експериментатора:

— Спали їй! Спали!

А це — котик, тобто той, хто ним керував. А чи не керував хто тим есбістом?

— Спали їх! Спали!

А це... Ух, чорт. Це Селена.

Хелл відчув як самі по собі напружуються м'язи. Війнуло теплим вітром.

Отже, Селена — теж лялька? Така собі гарна, керована на відстані іграшка?

Війнуло ще раз. На цей раз жаром.

Чи навпака?..

Десантник здригнувся.

Чи можливо, щоб ця ніжна дівчина, що між іншим з ним й спала, була агентом СБ? Та й не просто агентом, а й, судячи з всього, керівником операції?

Гм...

Емоції просто-таки верещали — "Ні!", холодний розум хотів було відповісти так, але, заколимавшись, порадив перевірити щонебудь за допомогою комп'ютеру — проаналізувати, наприклад, емоції, амплітудно-частотні характеристики тих наказів.

Хелл зловісно посміхнувся й зачинивши двері лабораторії на замок, сів за комп'ютер.

"...одним з перших зразків нелюдської логіки об'єкта можна вважати алгоритм перегляду масиву символів, використаний під час знешкодження кодового захисту комп'ютерної сіті СБ. Досить порівняти, наприклад, зразок типово людського рішення проблеми й нелюдської, продемонстрованої об'єктом.

Суть завдання: вибрати з масиву символів ті симовли, що зустрічаються два й більше разів.

Класичний алгоритм: застосувати лічильник, перебирати масив й викидати повтори, поки лічильник не стане дорівнювати нулю. Недолік багаторазове перебирання масиву, великі втрати часу.

Алгоритм "Хелл": один раз перебрати масив, вибираючи.....

.....

Юр посміхнувся. Справді, він знайшов непогане вирішення проблеми.

Але поруч з яскрави вираженою "машинно-орієнтованою" логікою, об'єкт має набір дещо відозмінених, але, безумовно, типово людських емоцій, а також так звану "зовнішню" логіку, якою володіє поки що не в повній мірі. Слід звернути увагу, що розвиток об'єкту випереджає графік, а це означає..."

— Оце такий я страшний? — він знизав плечима.

"Такі прояви "зовнішньої" логіки, яки використання часових, а в перспективі й просторових тунелів та Рут-ефекту..."

Рут-ефект, кажете? Цікава назва, цікава...

"Свідома маніпуляція часом відсутня, не разуючи відомих провалів в минуле після витрати всіх запасів енергії, витрачено і, в основному, на пірокінетичну активність..."

Провали в минуле? Що за чортівня?

"...близько шести провалів — точне число невідоме в зв'язку з малими інтервалами найперших. Враховуючи, що інтервали "стрибків" зростають експоненціально, наступний інтервал матиме вихід в кінець двадцятого століття, що матиме, безумовно, катастрофічні наслідки для людства."

Т-так. Цікаво. Якщо збільшення інтервалів, як пише цей пан, експоненціально, то почалась ця епопея приблизно... е-е-е... 256 років тому. Тільки "тому" в данному випадку означає "в майбутньому".

Хелл навіть не помітив, що вираховував це без комп'ютеру.

Під доповіддю стояв підпис — C420026E44DK26E. Шифр з однаковим успіхом міг означати чоловіка, жінку, або й нейрокомп'ютер.

Хелл увімкнув автоматичний скролінг й швидко проглянув зміст каталогу.

"Аналіз психічного стану об'єкта після останнього позаатмосферного сеансу..."

Не те.

"Доповідь про розгалуження діяльності мозку між емоційними та розумовими центрами."

Не те!

"Детальний опис..."

Назв було кілька десятків. Очі самі вихопили з списку потрібне.

"Аналіз емоційного спектру об'єкту під час статевого акту."

"...Я знову хотіла б звернути увагу керівництва, на те, що зроблений без мого відома запис _м_о_г_о_ емоційного спектру не можна за об'єктивний. Відчуванее мною збідження ніяк не вплинуло на точність аналізу. Я ще раз нагадую, що моє особисте ставлення до об'єкту різко негативне, й зближення було використане виключно з дослідницькою метою.

Що ж стосується збудження й задоволення — пояснюю, що будьяка нещирість з мого боку була б негайно помічена об'єктом.

Тому я вважаю недоречними інсинуації деяких колег з приводу так званої "недоцільности" моєї поведінки.

C420026Y44DK26E."

— Ось так, — сказав Хелл.

Селена Руткевич, його Селенка — C420026Y44DK26E. Агент Служби Безпеки.

Щось клацнуло й неприємно запищало. Хелл оглянувся — на сусідньому столику пронизливо верещала, аж розривалася, недбало покинута Селенина сережка. Юр встав з-за дисплею й підійшов ближче.

Це його й врятувало. Дисплей зненацька вибухнув, хмара осколків зрешетила стіну навпроти, а великий уламок корпусу пробив двері.

Наступний вибух гримнув, коли Хелл, виламавши власним тілом вікно, вже котився

по траві.

Й засміявся, завваживши, як виконує такий самий маневр Селена, що тільки-но лежала без свідомості.

— Тікай! — відчайдушно вигукнула вона й скочила в літачок лікаря. Вереснула турбіна, невеличкий сніжно-білий апарат стрибнув вгору, ревнув форсажем, наче винищувач, й зник поміж такими ж мирно-білими хмарами.

Хелл провів його поглядом, але, здивований останнім вигуком Селени, стріляти не став.

Він сміявся.

Він сміявся, коли будиночок зненацька підстрибнув й перетворився на клубок смердючо-липкого напалмового полум'я разом з лікарем та екологом, а гаряча ударна хвиля мало не збила його з ніг.

Він сміявся, коли з тих самих білих хмарин випали темно-сріблясті куцокрилі крапельки й, на очах збільшуючись, пішли вниз — язик розжареної плазми вдарив їм назустріч й розметав на всі боки.

Він сміявся, коли винищувачі, перешикувавшись, пішли в новий захід, й новий струмінь вогню вдарив вже просто всередину строю, й два літаки зникли в тому пеклі, а ще одна, кілька разів перекинувшись, перекреслила небо димовим хвостом й впала десь за обрієм.

Сміявся, коли дивом вцілілий літак все-таки зумів вийти з пікебризнув ракетами, й зацокотів гарматами — плазма поглинула й їх.

Й перестав сміятись, лише коли замість чергового струменю вогню зміг вистрелити лише короткий, наче плювок, спалах.

Снаряди легко прошили йому груди й розірвали землю десь позаду.

Хелл здивувався, коли й друга черга прошила його наскрізь з тим самим ефектом, здивувався й зненацька зрозумів, відчув наближення блаженної Тьми...

А потім, як звичайно, було довге запаморочливе падіння, темінь тавкруг, неймовірно чужі й водночас зовсім близькі, рідня відчуття, приток енергії й раптове світло...

А нова згря лїтаків, спізнившись всього на кілька секунд, тим часом переворювала на дим, попіл та радіоактивний пил всю галявину — разом з залишками будинку, ангаром й великим шматом лісу — останнього нормального лісу на планеті.

Сонце лише ледь виглянуло з-за обрію, ще не розвівся вдосвітній туман, ще не скінчила ранкового концерту коники та цикади, коли съталася подія, що порушила звичний спокій безмежного степу.

Стався спалах.

Спалах — то й спалах. Степ звик до блискавок й вибухів.

Але на цей раз все сталось інакше.

Гуркоту не було. Просто світлова куля, що зненацька зависла, було, на кількадеметровій висоті над вершечком пагорба, луснула з тихим шипінням, а з того світла досить незграбно гепнула на землю людина.

Й світло згасло.

Людина повільно підвелась, тримаючись за правий бік, зійшла на самий вершечок й огледілась. Десь далеко внизу виблискувала блакиттю річка, трохи праворуч громадилися будівлі великого міста, а з іншого боку простиралась зеленкувато-сіра ковдра степу.

Віяв легкий вітер, куйводячи густе волосся прибульця й ледь чутно дзвенів десь у небі жайворонок.

Чоловік посміхнувся й відчув непереборне бажання сказати щось історичне.

— Ну, — трохи зрипко вигукнув він у простір. — Здрастуй, нове століття! Як ти мене зустрінеш?

Наче у відповідь, трохи збоку блиснуло знайоме вже сяйво й урочистість моменту було зіпсовано.

З центру спалаху випали й розлетілися, наче уламки дзеркала, кілька невеликих сріблястих дисків.

Прибулець зреагував миттю — кинувся на землю, вужем проповз до улоговини й заचाївся.

Диски, безладно покрутившись над вершечком пагорба, змінили тактику вишикувавшись, наче журавлі, клином, почали методично прочісувати місцевість. Чоловік буквально втиснувся в руду глину, коли один з дисків пройшов за пару метрів попереду.

Й зненацька гримнув кулеметною чергою.

Кулі зрили землю поруч з плечима прибульця; диски злетівшись, як шершні до меду, збилися в одну купу з заторохтіли кулеметами.

Вилаявшись, чоловік ухилився від скерованої просто в обличчя черги, кинувся до найближчого диску, обхопив його руками й з видимим зусиллям розвернув. Кулі з дзвінкими вибухами вдарили в бік другого винищувача, той задимів, впав у траву й підстрибуючи, покотився з пагорба. За кілька секунд гримнув вибух, потужний сплах мало не засліпив чоловіка — той впав на землю й щосили стис повіки, але диску не випустив.

Інші винищувачі, підхоплені вибуховою хвилею, втратили орієнтацію, попадали в траву й не подавали ознак життя.

— Отак-то! — вдоволено посміхнувся прибулець.

Він засунув руку кудись під "черево" захопленого диску, той завоштузився й раптом завмер, знесилів й безпорадно зсунувся у виямок той самий, в якому ховався прибулець.

Ще через кулька хвилин там опинилася й інші. Чоловік недбало прикидав їх зверху глиною та камінням, потім знов посмізнувся й неспіхом рушив в бік міста.

Приблизно через три години над тим самим пагорбом знов спалахнуло світло, щось зашипіло й на траву, теж не дуже зграбно перекинувшись у повітрі, випала струнка жіноча постать. Жінка — чи, скоріш, дівчина років двадцяти, — гарненька, білява, з сторожким поглядом, так само оглянувшись навкруг, зітхнула й теж рушила до міста.

Вони зустрілися, вони просто не могли не зустрітись. Це сталося на вокзалі. Як завжди, юрмилась черга, стояв гамір й одурілі від спеки та шуму люди настирливо проштовхувались до каси.

Він — хлопець років за двадцять, високий, м'язистий, — стояв ближче до заскленого віконечка. Вона — непримітна з першого погляду білява дівчина, гарненька, струнка, трохи молодша — на двоє людей далі.

Їх познайомила муха — звичайна муха-зеленуха, що їх безліч роїлось на вокзалі тим спекотливим червневим днем.

Ось така звичайнісінька муха сіла на рукав хлопця. Він недбало здмухнув її. Комаха перелетіла на дівчину. Але й там на неї чекав такий самий прийом. Тоді вона повернулась. Хлопець знову дмухнув й кивнув на дівчину — лети, мовляв, туди. Муха послухалась. Дівчина віддячила тим самим.

І посміхнулась, звабливо опустивши очі.

— Нам, здається, їхати одним потягом? — почула вона, вибравшись, нарешті, з черги.

Здається, так, — кивнула вона, ховаючи пом'ятого квитка до сумочки.

— Тоді чому б нам не познайомитись? — з посмішкою запитав хлопець. Я Юрій. А...

— А я — Ілена! — теж посміхнулась дівчина. — А ви теж до кінця?

— Ні, кілометрів на триста ближче. Але хіба я схожий на якусь поважну персону — дипломата або заміністра?

— Ні, не дуже. А що? — трохи здивувалась дівчина.

— Тоді чому ми на "Ви"?

— Ну... А й справді!

І обое засміялись. Справді — ні вік, ні легкий одяг, ні чудовий настрій аж ніяк не сприяли й найменшій офіційності.

Вже через п'ять хвилин вони вже мали цілком достатню інформацію один про одного — як для перших хвилин знайомства, а ще через півгодини їхали на диво безлюдним тролейбусом на околицю міста, бо Ілені чомусь здалося, що поблизу не може бути не те що річки, а хоча б якогось ставка.

Вони зайшли в гуртожиток інституту, Юрій перекинувся кількома словами з Сергієм, колишнім однокурсником, Ілена швиденько одягла купальника, потім їхали маленьким, неймовірно стрибучим автобусом, і їх кидало, а Юрій обережно притимував дівчину за талію, отримуючи сторожко-кокетливі погляди у відповідь.

Він привів Ілену під міст, де невелика річка розливалась на пару кілометрів, воду була прозорою, теплою й лагідною, а вітер ледь ворухив нагріте сонцем повітря.

Людей було мало, води — багато, дівчина жартома пробувала топити Юрія, той слухняно йшов вниз, аж вона лякалась, а потім знизу хапав Ілену за ніжки, обережно тяг до себе й виштовхував нагору, ледь-тільки та встигала злякатись, потім легко тримав її на поверхні, вислуховував жартівливі докори й знову робив те саме.

— Ой, моя косметика!.. Ой, все потекло! Буду тепер негарною, й ти перший дивитися не захочеш! Чи захочеш?

Дівчина досить скоро втопилась й трималась за плечі Юрія, спочатку одною рукою, потім обома, обійнявши його за шию, він невтомно відкидав назад воду, під гладенькою шкірою ворушились потужні, наче гідроциліндри м'язи, Ілена захоплено гладила їх невеличкими ніжними долонями й все міцніше притискала до спини Юрія.

Непомітно, як течія, спливав час, все менше й менше хотілося вилазити з річкової прохолоди на сухе, гаряче й повне хмар пилуки повітря, й все дужче й дужче відчувалось дивне напруження, аж поки темні непроникні хмари не вкрили зненацька небо й не бризнули великими, холодними, важкими краплинами з громом та блискавками на додачу.

Ілена перша вискочила з води, Юрій, підхопивши одяг, теж заскочив під міст, вони одягались, спираючись один на одного, — звичайно, опора з дівчини була суто символічна, а дощ все йшов і йшов, і вже скоро з мосту полилась змита водяними цівками грязюка, а жінка, на яку потрапив такий струмінь, з вереском вискочила під дощ й за секунду повернулася, викручуючи поділ плаття.

— Пішли?

Так і залишилось невідомим, хто запропонував це пиршим, але, оскільки заперечень не було, то через хвилину Юрій з Іленою вже йшли, перестрибуючи свіжі калюжі, по вузеньким тротуарам, а дощова вода стікала з мокрого наскрізь одягу й втхлюпувалась з черевиків хлопця.

Дівчина йшла босою, перед особливо великими калюжами Юрій легко підкидав її на руки й "забував" відпустити, коли калюжа лишалась позаду, а Ілена, щасливо посміхаючись, навіть не намагалась пручатися, а тільки воркувала, приплющуючи очі:

— Ой, постав, тобі ж, мабуть важко!..

Вони повернулись до гуртожитку, Сергій довго посміявшись з вигляду "парочки мокрих курок", залишив ім кімнату й десь пішов, дівчина трохи змерзла й куталась в свою благоденську кофтину, а дощ все лив та лив, перетворюючи світ за вікном на безформну сіру порожнечу.

— Брр, холодно! — із сміхом сказала Ілена.

— Бо мокро! — відгукнувся Юрій. — Знімай одяг, застудишся.

Трохи повагавшись, дівчина скинула блузку й штанці, залишившись у самому купальнику. Юрій теж роздягся, натягнув поперек кімнати якийсь мотузок, розвішав на ньому й стільцях мокрий одяг й увімкнув телевизор.

Стільці виявились зайнятими, він впав на ліжко. Ілена тремтіла, роздивляючись, де б його присісти.

— Йди до мене, — мовив Юрій. — Тут тепліше.

Дівчина лягла поруч, поклавши голову на його плече.

На екрані комісар Каттані чинив круту розправу над верхівкою мафії, з-за вікна долинав монотонний шурхіт дощу, дівчина скоро зігрілась, але тремтіти не перестала, лише дрож її став дещо іншим, дихання — частим й трохи уривчастим, а пальці нервово стукали по руці Юрію.

Бравий комісар тим часом перестріляв всіх своїх ворогів, телевизор сам собою

притишив звук й тепер стиха бубонів щось про зовнішню політику.

— Ти здається, казав що колись пробував писати фантастичні оповідання? — неголосно сказала дівчина. — То, може, трохи розкажеш?

— Ти теж любиш фантастику? — посміхнувся Юрій. — Ну добре. Хоча...

Він замислився, потім зітхнув.

— Бачиш, Ілено, мені здається, що ті мої витвори тобі не сподобаються.

— Чому ж?

— В кожному з них — брутальність, жорстокість, аварії й катастрофи, вбивства й війни, потоки крові і лайки, болю та смерті. А ти — ти... Ти така ніжна, жива й життєрадісна. Ти — повна протилежність всьому цьому.

— То навіщо ж ти таке пишеш? Чому б тобі не спробувати написати щось зовсім протилежне?

Юрій знову зітхнув.

— Пробирав, — сказав він по паузі. — Не виходить. Я просто не можу собі уявити, що в_с_е_ц_е може добре скінчитись.

Ілена здригнулась.

— І все ж, розкажи!..

Юрій знову помовчав, міцніше обняв дівчину й тихо почав:

— Через багато-багато років після того, як ядерний вихор розвіяв по стратосфері своїх творців, як в пекельному полум'ї згоріла більша частина біосфери, а поверзня планети вкрилась склянисто-зеленими, на диво круглими вирвами, після того, як цивілізація людей зазнала найбільшого за всю свою історію краху, через кілька століть після найбільшої катастрофи — життя на Землі все ще існувало...

Він розповідав про криваві війни за безживну, спустошену, отруйну територію, про агонізуючі ліси й стерильно-мертві степи, про відчайдушні спроби відшукати десь за радіоактивним океаном бодай шматок більш-менш родючого ґрунту, про нескінчені аварії в підземних містах, про орди хижих й неймовірно потворних мутантів, що з'являлись навіть у так званих "центрах цивілізації", про сміливу, але заздлегідь приречену спробу колонізувати Марс й, нарешті, про останній шанс людства вижити — спробу створити ноу, простосовану до того смертельно-небезпечного світу, людину.

— ...Незважаючи на катастрофічний стан, а можливо, саме завдяки йому, наука про людину, про її потенційні й невикористані можливості, непогано розвинулась. Вже не становило особливої проблеми, покопирсавшись молекулярним скальпелем в мозку, переробити пам'ять, стерти непотрібну дільницю, або ж навпаки, записати записати фальшивку, виготовлену в сусідній лабораторії. Таким чином уряд, час від часу випускаючи в народ нібито колишніх астронавтів, підтримував чутки про те, що придатна для життя планета вже знайдена й вже діти існуючого покоління будуть жити в нормальних умовах.

Такі "астронавти" не брехали й викрити їх не зміг би жоден детектор вони справді пам'ятали величезні зоряні кораблі, багаторічні польоти, сутички з ворожим життям, аварії на зворотному шляху, вмонтовані для більшої вірогідності...

Ілена здригнулась.

Здригнулась, виразно уявивши жахливу картину майбутнього людства історії, написаної людською кров'ю на пергаменті з людської шкіри, історії жорстокої й страшної, сповненої брехні й підступу, безглузвих й числених жертв, жадо́би крові й жадо́би влади.

— Невже все так жахливо? — прошепотіла вона.

Юрій посміхнувся.

— Не бійся. Це всього лише вигадка. Казка. Трохи страшнувата, але просто казка. Можливо, все буде інакше.

Він повернув голову й вперше поглянув на дівчину і_н_а_к_ш_е_.

Ілена, відчувши той погляд, заплющила очі й легенький дроз пробіг її тілом.

М'яко, немов ненавмисне, Юрій поклав руку на її пружні, близько посаджені груди, обтягнені ще вологим купальником.

— Не треба... Не треба так... — уривчасто прошепотіла дівчина й зробила нерішучу спробу відсунутись.

— Чому ж, Ілено? — невловимим рухом він опинився зверху. — Чому? Невже ти не відчуваєш, як між нами з самого початку виникло щось спільне? Щось близьке? Хіба не так?

Руки його вільно блукали по дівочих грудях.

— Т...так... — ледь видихнула дівчина. — Але ж ми лише сьогодні познайомились...

— Хіба? — Юрій притис її до себе. — Невже тільки сьогодні? А в мене таке враження, ніби щонайменше півтисячоліття знаю тебе. Хіба в тебе не так?

— Т...так... — дівчина вся тремтіла й аж пашіла жаром.

Юрій нахилив голову й обережно доторкнувся губами до її уст. Дівчина заплющила очі. Губи її, повільно розтулившись, злились з губами Юрія, язичок, звившись змією́ю ковзнув вперед...

Поцілунок заповнив всю їхню суть, він тягся неймовірно довго й не хотів відпускати обох з солодкого полону, а коли Юрій, нарешті, спромігся вдихнути, Ілена вже тремтіла від жаги й ніжно, обережно та віддано гладила його плечі.

— Як в тебе б'ється серце!.. — вона поклала долоню йому на груди. Чому?

— А ти не здогадуєшся?

Руки його ковзнули під купальник.

— Здогадуюсь...

— Хіба можна бути спокійним поруч з тобою? — пальці Юрія ніжно торкнули пуп'янки її грудей.

— Ти хороший... — прошепотіла дівчина, обвиваючи руками його плечі. Ти хороший...

Клацнув замок у дверях.

Поки скреготів ключ й з рипом відчинялися двері, Юрій вже сидів на сусідньому ліжку й щось уважно роздивлявся на екрані телевізора.

— Ви ще тут? — здивувався Сергій.

— Так. Але вже нам пора, скоро потяг, — відповів Юрій, показуючи за спиною кулака — так, щоб Ілена не бачила.

Дівчина — розпашіла, тремтяча — мовчки почала одягатись.

— Ну що, пішли? — запитала вона через хвилину.

— Угу, йдем.

Вони вийшли з кімнати, мовчки пройшли по темному коридору.

— Ой, я забула гребінця! — раптом схопилась дівчина.

— Зачекай, я візьму! — Юрій розвернувся й зник за дверима кімнати.

Сергій все ще винувато посміхався.

— Ти б замок на засувку зачинив, чи що! — сказав він, коли в кімнату увірвався Юрій.

— Ти ж сказав, що не прийдеш... А, біс із ним. А дівчина непогана.

— Угу, гарненька.

— Ти не бачив тут гребінця? Ага, ось він...

Юрій взяв в зі столупластикову штучку, схожу на щітку без ворсу. На ручці виднівся прихований важілець.

— Ану, покажи! — Сергій посунув його трохи вперед. З пластмаси вискочили й стали сторч металеві голки.

— Гм... Цікаво! Ти колись таке бачив?

— Ну, ти йдеш? — в кімнату зазирнула Ілена.

— Так, так! — Юрій мовчки забрав в Сергія двиний гребінець, подав його дічині. — Бувай!

— Підемо пішки? — чи то спитала, чи запропувала дівчина. — Час же ще маєм?

— Пішли, — охоче згодився Юрій. — До речі, йти можна не дорогою, а лісопарком — там спокійніше.

Справді, густа сітка гілок приглушувала всі звуки, й навіть мертве сяйво придорожніх ліхтарів не пробивалось крізь неї.

Вони йшли мовчки, трохи осторонь один від одного, потім Юрій обійняв дівчину за стан, а та зітхнула й міцно притислась до нього.

— Розкажи, що було далі, — зненацька попросила Ілена.

— Далі... — Юрій зітхнув. — Далі було ще гірше...

В лабораторіях, де намагалися створити "нових людей", почали творитись не зовсім зрозумілі речі.

Виявилось, що активуючи деякі ділянки мозку, можна змусити людину змінюватись. Власне, не змусити — було встановлено, що людина не зупинилась в своєму розвитку, що можна досить легко підштовхнути її, вивести з рівноваги — й почнеться неминучий процес подальшої еволюції.

"Нові люди" відчували свої переваги — й фізичні, й інтелектуальні перед "звичайними" вже через кілька днів після активації. Вони заіграшки вирішували складні задачі, краще за всіх проходили числені тести, й найголовніше — могли вижити за таких умов, де людина звичайна не протягла б й тижня.

Але на людей — звичайних людей — чекав великий сюрприз. Придатність до розвитку, до подальшої еволюції збереглась менш ніж у трьох відсотків населення планети.

— Й стався розкіл... — прошепотіла дівчина.

— Правильно. Потім почались сутички, а потім — відверта війна. Люди звичайні хотіли жити — просто жити. Люди нові хотіли жити — й розвиватись — а для цього їм потрібні були території, техніка, зброя... й сировина для виробництва людей нових — тобто люди звичайні.

Суто технічно нові могли б досить легко винищити хоч все населення. Але, крім "постачальників сировини" звичайні були ще й їхніми батьками, родичами, друзями...

Війна зайшла в безвихідь, а людство тим часом мало-помалу просувалось до краю тієї ями, яку саме собі й викопало. Все на більшій території не могли жити навіть найдосконаліші "нові".

Вони знайшли вихід. Досить простий, до речі. Вони почали переходити в нову форму життя — в енергетичну. Для нормальних людей вони просто зникали.

Здавалося б — що може бути кращим. "Нелюди" зникали, п'ять-шість поколінь могли ще так-сяк прожити на поверхні планети, ще з десятків могли б животіти під землею — аж до повного використання ресурсів. Але в тім то й річ, що кожен перехід, кожне зникнення потребувало чималої порції енергії, цієї ж самої енергії, дорогоцінної, життєдайної, життєво-необхідної — у будь-якій формі.

Після того, як повибухали всі ядерні боєприпаси й реактори — почали вивергатись давно згаслі вулкани, горіли цілі шари атмосфери й провалювались у підземні порожнини цілі міста — це "нові" висмоктували, наче вампіри, енергію з всього, що могло вибухати, горіти, а чи просто падати донизу.

Й коли на змученій Землі залишилось не більше десятку "нових" прийшло ще одне лихо. Вони почали споживати енергію, провалюючись у минуле.

Так само, як падаюче тіло перетворює потенційну енергію гравітації в кінетичну, так само й "нові", провалюючись з вершин сучасності в безодню минулих століть, набирали потрібну для переходу порцію енергії.

Якщо досі стан був просто тривожним, то після цього світ став на грані загибелі.

"Нові" — з повним спектром своїх можливостей — від пірокінезу й телепатичного зв'язку до неймовірної фізичної сили — могли дуже легко змінити минуле, зламати структуру часу, а, отже, навіть того не помітивши, знищити людство.

Всі сили планети було кинуто проти жалюгідної жменьки "нових". Але, раз по раз провалюючись у минуле, спочатку на хвилини, години, дні кожного разу на вдвічі більший термін — вони поступово набирали таку силу, що їх перестали брати кулі, потім — бомби, потім — лазери...

Після кожного провалу слідом за втікачами запускали капсулу з поясненням ситуації й категоричною вимогою — знищити прибульців й всі сліди їхнього перебування. Після передачі інформації капсула теж самоліквідувалась.

Тих людей було знищено. Знищено за двісті років до їхнього народження. Знищено

термоядерним анігілятором — пристроєм, здатним перетворити на хмару розпечених газів цілий континент. Знищено, коли втікачі зібрались перед останнім, вирішальним стрибком.

Судячи з того, що сучасність не змінилась, всі інструкції, закладені в капсулу, було старанно виконано.

— А чому залп анігілятора не вплинув на течію часу?

— Вибух відбувся в період, коли гриміло по всій планеті. Одним більше, одним менше... Тобто, так вважали вчені.

— А насправді? — голос дівчини аж тремтів. — Ну, а насправді?

— Не поспішай, Ілено, не поспішай...

Після того, як останню десятку "нових" було знищено, й на спустошеній, ворожій, майже не придатній до життя планеті залишилась лише гинуча цивілізація "звичайних" — з'явилась, нарешті, непогана думка — а чому б, замість життя... точніше, повільної смерті на Землі не переселитись...

— На іншу планету?

— Ні. На жаль, людство — звичайно людство — так і не досягло зірок. Жоден корабель з екіпажем не вийшов з Сонячної системи.

А вихід був поруч.

Люди вирішили втекти в минуле. Втекти, провалитись у доісторичну епоху, коли на молодій Землі буяло життя, коли повітря було свіжим і чистим, а тварини — хай незвичні й небезпечні, як, скажімо, тиранозаври не плювались вогнем, не били струмом й не мали подвійною шкіри з атомарною кислотою поміж оболонками. Спробуй, зачепи таке чудо...

Але секрет провалу в минуле було знищено разом з тими, хто його відкрив.

Людство взагалі числось схоже на окрему людину — воно так само не може вкусити себе за такий близький начебто лікоть.

Зовсім поруч, за якийсь десяток мільйонів років лежала свіжа, незаймана Земля — а люди задихались, отруювались й гинули в руїнах колишніх міст.

Досить легко було "скинути" в минуле капсулу з інформацією, — але живі об'єкти після провалу, зробленого за тією ж технологією, переставали бути живими.

Помирати взагалі важко, а вже помирати, маючи можливість вижити — так ще й непогано вижити — просто неможливо.

Людство зібрало всі сили. Перевірили кожного. Придатних до подальшої еволюції, а отже, й до вивчення методу "провалу" не виявилось.

Кілька експедицій — з них повернулось не більше половини учасників пройшли давно покинуті й смертельно небезпечні землі за океаном. Людей звичайних та мутантів вони знайшли, нових — ні.

Одне з більш-менш придатних до життя поселень знайшли в Антарктиді, під крижаним куполом.

— І там...

— Так, там виявили чоловіка, енцефалограма якого мала специфічний "новий"

зубець.

— Але він не захотів летіти до лабораторії...

— Його й не питали. Та, власне, це й не було конче потрібно незадовго до появи експедиції поштовх стався сам по собі. Чому? Навряд чи хто і колись розбереться в цьому. Можливо, допомогли ті "нові", що вже перейшли в енергетичну форму — якщо тільки їм, зоряним мешканцям це було для чогось потрібне. Можливо, сталося те, що рано чи пізно й повинно було статися — прийшов час, і здатність до розвитку прокинулась сама — як прокинулась би й в тих, кого зробили "новими" штучно. Можливо...

Втім, так чи сяк — того чоловіка було схоплено, нашпиговано наркотиками — про всяк випадок — й затягнуто до літака. На поселення полетіла бомба — просто так, для профілактики. Й члени експедиції повернулись з чистим сумлінням й почуттям виконаного обов'язку.

А "об'єкт" закинули в камеру й почали вивчати.

І раптом виявилось, що цього чоловіка бачили в лабораторії за два місяці до того, як експедиція повернулась із здобиччю.

Здогад підтвердився — "нова" людина вміла провалюватись у минуле.

Один з перших дослідів мав приблизно такий вигляд. Спочатку в порожній камері з'явився піддослідний й поспіхом відскочив вбік. Потім двері відчинились й до приміщення закинули... знову ж таки його! З секунду "близнюки" роздивлялись один одного, потім той, що з'явився останнім, зник. Просто взяв — і зник. Наче розтанув в повітрі. А по тому місці, де він тільки що знаходився, вдарив лазер.

Тривалість стрибка збільшувалась, люди вже потроху почали розбиратись в таємницях "провалу". Але коли вже вдавалось скинати в минуле живих істот — недалеко й невеликих, звичайно — сталася перша неприємність.

Під час чергового досліду — на "об'єкт" мала падати бетонна брила той чоловік не втік, як завжди, на кілька хвилин у минуле, а вдарив пірокінетичним імпульсом.

Його поспіхом перевели до іншої, більш надійної в'язниці — з бетонними казематами, електричною сіткою та роботами-охоронцями.

Через два дні він висадив в повітря двері, змусив роботів вистрелити один по одному й втік. Втік, провалившись в минуле одразу на півстоліття.

Одразу ж за ним полетів поспіхом зібраний загін вояків.

"Об'єкт" — між іншим, тоді його звали Джур Хелл — зустрів їх пірокінетичним залпом. Випадково вціліла лише одна людина — жінка, керівник лабораторії, що теж взяла участь в тому полюванні.

Витративши енергію на тих смертників, Хелл знову провалився в минуле. На цей раз вже на ціле століття.

Їдине, що встигла зробити та жінка — це навіяти фальшиву пам'ять. Тепер Хелл уявляв себе космічним десантником, що після довгої відсутності повернувся на Землю.

— А... жінка?

— Та жінка? Їй не залишалось іншої ради, як знову піти за ним.

О, це була розумна й хитра істота! І гарна. Річ ще й тому, що подорожі в часі призвели до цікавого ефекту — біологічної рівноваги. Вони молодшали. Кожен стрибок наближав втікачів та переслідувачів до ідеального віку — близь двадцяти трьох-двадцяти семи років. Так сорокарічна жінка перетворилась у гарненьку біляву дівчину. Її звали...

— Досить... — втомлено сказала Ілена. — Я сама знаю, як мене звати.

Хелл посміхнувся.

— А шкода. З цього справді вийшло б непогане оповідання.

Вони помовчали. Ліс так само тихо шелестів гілками.

— Як ти здогадався? — запитала Ілена.

— Не знаю, — знизав плечима Хелл. — Це приходить якось само по собі. Я перероджуюсь.

— Як саме? Розкажи. Все одно це вже нічого не змінить.

— Послухай, якщо цікаво. Але до кінця я сам не все розумію. Враження приблизно таке, ніби з усіх боків до мене стікається інформація...

— Яка?

— Всяка. Тобто, яка завгодно. Вся. Досить на секунду замислитись, прислухатись до того потоку — і все, відповідь готова. На будь-яке запитання. Ось, хочеш, наприклад, скажу, про що ти зараз думаєш?

Дівчина зблідла й швидко засунула руку до сумочки. Хелл засміявся.

Чотири диски — ті самі невеличкі, озброєні кулеметами винищувачі, що Хелл присипав землею за десяток кілометрів звідси — майнули на фоні світлого неба в кінці просіки й стрімко спікірували вниз.

Ї зникли.

Хелл, так само спокійно посміхаючись, перевів погляд на Ілену.

Дівчина затремтіла.

— Ні! — прошепотіла вона. — Не роби цього! Я... Я не хотіла! Я лише виконувала накази. Я... Я люблю тебе!

Останнє було таким несподіваним, що Хелл здивовано підняв брови.

Звільнившись на мить з-під влади страшного погляду, Ілена зойкнула, розвернувшись й кинулась тікати, не розбираючи дороги й проламуючись крізь чагарник.

Ї не пробігши й сотні метрів, втрапила простов обійми якогось здорованя в шкіряній куртці.

— Ух ти! — не дуже розумно протяг він. — Оце так сюрприз! Хлопці, дивіться-но, що я спіймав!

Збоку з темряви вивалило ще дві постаті. В одного дівчина помітила дивну іграшку — зв'язані ланцюжком дерев'яні палички.

— Га, непогана здобич! — засміявся один, навіщось торкнувши дівчину за плече.

— Як ділити будемо? — діловито запитав другий.

Здоровань, що й досі тримав дівчину, раптом притис до її до товстого дерева й схопив руками за груди.

— О, та тут щось є! — сповістив він під загальний регіт.

— Прибери руки, дурню! — крикнула Ілена.

— Щось ваше прохання не дуже переконливо звучить! — іронічно кинув хлопець з нунчаками. Навіть розмовляючи, він ліниво крутив їх через руку.

— То що? — здоровань дихнув їй в обличчя тютюном.

Дівчину кинули на землю, двоє притисли руки, здоровань почав здирати блузку.

— Пустіть-но її хлопці! — зненацька почулося ззаду.

Нападники завмерли й на диво синхронно розвернулись.

Позаду — як тільки зумів так непомітно підійти? — стояв Хелл.

Ілена, зібравши, мабуть всі сили вирвалася з-під здорованя й істерично заверещала:

— Юр, любий, врятуй мене!..

Невідомо, чи став би Хелл захищати її, але захищати чи не захищати себе — питання не було.

Здоровань кинувся вперед — Джур зустрів його ударом ноги в шию.

Нападник важко брязнув на землю, захрипів, кілька разів смикнувся й завмер.

Другий хлопець охнув, вилаявся й теж кинувся вперед. Нунчаки свиснули в повітрі... й незрозумілим рухом опинились в руках Хелла, а хлопець — з розтрощеним черепом — на землі.

Джур схилився над напівсвдомою дівчиною й обережно підняв її на руки. Ілена здригнулась й сховала обличчя на його грудях.

Майже як двісті років тому, в лісі, ьбіля обвугленого кістяку катеру.

Двісті років тому попереду.

Майже. Але не так.

Бо наступної миті Хелл захрипів, важко впав на коліна, а потім, бризнувши кров'ю з рота, притис дівчину до землі.

Третій, третій з тих хлопців, про якого всі забули, стояв позаду з довгим закривавленим ножом у руці.

Дівчина зойкнула й втратила свідомість.

А коли прийшла до тями — вбивця був зверху, тримав її за руки, щоб не пручалась, й мало-помалу добирався до своєї мети.

А коли, нарешті, дістався — зойкнув, захрипів й безсило впав головою на груди дівчини.

— Ідіот! — Ілена з огидою відштовхнула мертве тіло вбік. Встала, схилилась до його штанів, уважно оглянула ще гарячу плоть й, нарешті, знайшла те, що шукала — крихітну, наче укус бджоли, ранку. Важко було повірити, що ця подряпина могла стати причиною блискавичної смерті.

— Придурок! — вона презирливо вдарила труп ногою в обличчя. Носок черевика потрапив в око, воно луснуло й цівка густої драглистої речовини поповзла по щоці. Дівчина гидливо витерла ногу об одяг трупа.

— Наскільки я зрозумів, ця пастка призначалась для мене?

Почувши до болю знайомий голос, Ілена повільно розвернулась, зустрілась

поглядом з усміхеним Хеллом, що стояв, спершись на дерево, слабо скрикнула й — вже вкотре! — втратила свідомість.

— Тобі не набридло? — запитав Хелл, доторкнувшись до її чола.

Це допомогло — дівчина струснула головою й з зусиллям стала на ноги.

— Що саме? — ледь чутно запитала вона.

— Падати на землю з кожного приводу.

— Що вдієш, — зітхнула Ілена. — Таке життя. Втім, я сама винна.

Вони трохи помовчали.

— Що ти думаєш робити зі мною? — запитала дівчина.

Голос її звучав тихо й на диво байдуже.

— Не знаю, — так само байдуже відповів Хелл. — Мене це вже не цікавить.

— Зовсім? — трохи розчаровано сказала Ілена. — Невже зовсім байдуже?

Джур мовчки стенув плечима.

— А... далі?

— Далі... Далі я відчуваю, що скоро переродження скінчиться.

— І...

— І я зникну. Можливо, буде невеликий вибух.

— А... а я?

Хелл знову стенув плечима.

— До речі, хочеш сюрприз? — сказав він по паузі. — Вся ця міжасова гонитва не мала ніякого сенсу.

— Чому?

— У вас трохи неправильне уявлення про структуру часу.

— Що ти маєш на увазі? — дівчина інтуїтивно відчула пастку.

— Спробую пояснити. Ось уяви собі канат. Товстий канат, сплетений з дрібних ниточок. Припустимо, одна з них йде навколо іншої. А тепер уяви собі площину, що рухається вздовж того канату, перетинаючи його. Що побачить спостерігач, що знаходиться на тій площині?

— Ну... мабуть, як одне тіло — себто розріз однієї нитки — рухається навкруг іншого. То й що?

— Не напрошується ніяких аналогій? Наприклад, з рухом Землі навколо Сонця?

— Але ж... Боже мій!

Дівчина зблідла, за одну мить провівши аналогії до всього — від зірок до людей.

— Боже мій! То, виходить, всі наші рухи заздлегідь запрограмовані? Й не лише рухи... Виходить, ми — щось на зразок маріонеток, що підкоряються ниткам часу?

— Ні, ні, — Хелл посміхнувся. — Цього я поки що не визначив. Я не знаю, чи цей канат вже існує, й ми лише рухаємося вздовж нього, а чи навпаки, ми створюємо його своїм рухом. Але суть в іншому. Як тільки хтось — чи щось — попадає в минуле, він — чи воно — вибиває з місця хоч одну нитку часу...

— Ну звичайно, це і є зміна.

— Так, зміна. Але зміна не свого часу. Власне кажучи, це виходить створення

нового світу.

— Але ж... Але ж це означає, що повернутись у свій час просто неможливо?

— Так.

— Ні! Ні, цього не може бути! Це неправда! Адже я сама не раз бачила, як ти з'являвся в минулому, за кілька хвилин до якогось досліду.

— Ну то й що? Просто розходження між світами були ще незначними.

— А тепер...

— А тепер, після вашої темпоральної війни й анігілятору — величезні.

— Отже... Отже повернутись я не зможу? — голос дівчини тремтів і затинався.

Хелл поглянув кудись убік.

— До речі, — сказав він по паузі. — Ти б і так не повернулась.

— Чому ж? — тихо сказала Ілена. — Було заплановано, що я подам сигнал, за мною скинули б капсулу... Завдяки тобі ми вже навчились витягати з минулого невеликі капсули.

— Сигнал, кажеш? — Хелл посміхнувся. — Дай-но мені сумку!

Дівчина покійно простягла йому сумочку.

— Чи не цим ти збиралася сигналізувати? — Джур витяг невелику, схожу на пудреницю коробку. — Здається, треба натиснути цю кнопку, так?

— Так, — байдуже кивнула дівчина.

— А хочеш поглянут, що там всередині?

— Вона ж не розкривається.

— Розкриється, — буркнув Хелл. — Все розкриється, якщо захотіти.

Він розвів руки. Пудрениця, повільно обертаючись, зависла між ними в повітрі.

Хелл уважно поглянув на неї. Крихітний червоний вогник зблиснув на скругленій грані коробочки, оббіг, окреслюючи периметр, навкруг й так само тихо зник. Коробочка легко розпалась навпіл.

— Заглянь! — спокійно запропонував Хелл.

Прилад виявився влаштованим просто, аж занадто. Натиск кнопки вивільняв пружинку, що притискала один шматок блискучого металу до другого.

— Бомба... — прошепотіла дівчина. — Примітивна ядерна бомба... Якби я натиснула... Падлюки!

Сльози бризнули з її очей.

Хелл підкинув страшну іграшку вгору. Вона не впала — так і зависла в повітрі. Якусь мить він роздивлявся нехитрий пристрій, потім махнув рукою — коробка, перекидаючись, відлетіла в кущі.

— Примітив! — сказав Хелл, дістаючи з сумки ще й гребінця. — А от передавач зроблено чудово.

Він кілька разів клацнув важільцем на ручці. Голки-антени то 'являлись, то зникали в пластиковому корпусі.

— Я сама його сконструювала, — сумно посміхнулась дівчина.

— Ти завжди була талановитою, — трохи іронічно додав Джур.

Знову запала мовчанка.

— До речі, — сказав раптом Хелл. — Не шкодуєш, що не зможеш повернутись. Я тільки-но навчився заглядати трохи вперед — років на триста поки що — то, знаєш, там таке діється...

— Що саме? — жадібно запитала Ілена. — Що там?

— Війна, що ж ще, — знизав плечима Хелл. — Вибухи якісь, катастрофи... Смерть... Смерть, смерть і смерть.

— А... тут?

Довга блискавка зірвалась з ясного неба й вдарила в землю зовсім поруч. За нею — ще одна, ще й ще.

— Ну от, — сказав Джур. — Я вже почав смоктати енергію звідусіль. Це означає кінець процесу...

Він хотів розвернутись, але Ілена вчепилась в рукав.

— Зачекай! — розпач бринів в її голосі. — А тут? — Що буде тут, в двадцятому столітті?

— Тут... хвилинку...

Він засміявся.

— Тут через кілька років почнеться Перша Ядерна. Поганенька в тебе перспектива!

Він знов засміявся, вийшов на середину галявини й струснув головою. З волосся сипонули блакитні іскри.

— Джур! — дівчина, плачучи, впала на коліна. — Джур! Ти не можеш покинути мене тут!

Хелл не оглянувся.

— Джур!!!

Його тіло оповилось зеленуватим фосфоричним сяйвом.

— Джур! — розпачливо заволала дівчина. — Не кидай мене! Візьми з собою або вбий, але не кидай мене тут, ти чуєш, Джур!

Війнуло жаром.

Все ще не тямлячи, що робить, дівчина підхопила з землі закривавлений ніж й щосили вдарила ним просто в спину Хелла.

Сяйво зникло. Джур м'яко впав на землю.

Ілена розгублено опустила на коліна поруч.

— Ні... — прошепотіла вона. — Я не хотіла... Я сама не розумію, навіщо я... Джур! Я не хотіла, Джур!

Вона заридала, впаши головою йому на груди.

— Я... Я люблю тебе, Джур! Невже ти не бачив, неville не розумів цього, коханий? Невже ти не знав, що мені начхати було на людство й Землю, неville не відчув, що тільки заради тебе я кинулась слідом, слідом за тобою, в минуле, Джур!

Хелл встав й з болісною гримасою витяг ніж з грудей.

— Ти живий! — скрикнула Ілена. Зовсім як колись давно-давно... двісті років тому попереду.

— Так, — спокійно відповів той. — Мені вже ніщо не зашкодить. Хіба що ядерний вибух. Прощай.

— Ні! — істерично завищала Ілена. — Ні! Ні!! Нііііі!!!

Тіло Хелл почало розчинятись в повітрі.

Щось зблиснуло, дівчину відкинуло до кущів. Ліва долоня потрапила на щось гладеньке, холодне й металеве. Ілена судомним рухом стиснула те щось у руці.

Й встигла відчутти, як радо подались назустріч один одному два шматки важкого блискучого металу.

А Хелл вже не мав діла до цього. Нова інформація, цілі потоки знань, злива енергії ринули на нього звідусіль. Він відчував одночасно шурхіт мурах під ногами й гуркіт землетрусу по той бік планети, зіткнення двох електронів в дротинці та вибух Наднової в сусідній галактиці, коливання кварків й гравітаційний шепіт далеких зірок.

Й зорі простягли до нього руки-промені й радо прийняли до своєї родини.

А на мізерній, закинутій на самий край Всесвіту порошинці-планеті, де народилась колись нова істота, повільно розвіювались атоми, що секунду тому належали тілу гарненької білявої дівчини.

Дівчини, що кинулась за своїм коханим в безодню минулих століть, жінки, що все життя розривалась між почуттям й почуттям обов'язку.

Жінки, яка кохала.